№ 9 (3954)

3 лютага 2015 г.
Выдаецца з ліпеня 1995 г.
на беларускай
і рускай мовах

Выдавец:
УП «Народная Воля».
Кошт — свабодны.

www.nv-online.info

Народная Воля

На прастор, на шырокі разлог
Выхадзі, мой народ, грамадою...

Якуб КОЛАС

Да ўвагі!
Хто хоча набываць газету ў офісе рэдакцыі — чакаем!

ТАРЫФЫ

Жыроўкі не парадуюць

З 1 лютага выраслі тарыфы на камунальныя паслугі ў Мінску. Адпаведнае рашэнне прыняў Мінгарвыканкам. Прычым на асобныя паслугі тарыфы выраслі вельмі істотна.

Як змяніліся тарыфы:

Паслуга	да 1.02.2015 (руб.)	пасля 1.02.2015 (руб.)
Тэхнічнае абслугоўванне жылога дома (за 1 квадратны метр)	709,6	947,1
Водазабеспячэнне (за 1 кубічны метр)	1117,7	1435,8
Паслугі каналізацыі (за 1 кубічны метр)	768,6	958,6
Карыстанне ліфтам (з аднаго жыхара ў месяц)	2779	6579
Капрамонт (за адзін квадратны метр агульнай плошчы)	600	837,5

ФОТАФАКТ

Заўчасная паводка

Надзвычай цёплае надвор'е стала прычынай падтаплення дамоў, дарог і падворкаў на Магілёўшчыне. Як паведамляе прэс-служба абласнога ўпраўлення Міністэрства па надзвычайных сітуацыях, падтапленні зафіксаваны ў самім Магілёве, а таксама ў дзевяці раёнах.

ЭКАНОМІКА

Бізнес просіць дэнамінацыю

Дзелавая супольнасць Беларусі прапануе ўраду і Нацбанку ў бліжэйшы час правесці дэнамінацыю. Пра гэта на сустрэчы з журналістамі расказаў старшыня Беларускага саюза прадпрымальнікаў **Аляксандр Калінін**.

«Рубель – не толькі сродак зберажэння даходаў, але ён яшчэ выконвае і функцыі разлікаў. Калі гэта незразумела Нацбанку, то мы хочам гэта данесці. Таму дэнамінацыя неабходная. У краіне павінен быць нармальны банкнотны рад. Найвялікшая банкнота павінна быць эквівалентнай хоць бы ста долларам. А цяпер яна роўная 13 доларам», – сказаў Калінін. *«Да таго ж у краіне ўжо ёсць надрукаваныя новыя грошы",* – дадаў ён.

Аляксандр Калінін лічыць, што з беларускіх грошай "можна спакойна прыбраць чатыры нулі".

Нагадаем, што прадстаўнікі Нацыянальнага банка даўно не аспрэчваюць неабходнасць дэнамінацыі, але яны агучвалі думку, што яе мае сэнс праводзіць пры інфляцыі менш за 10%. *"Мы, здаецца, такой інфляцыі не дачакаемся, а будзем цягаць грошы мяшкамі»,* – адзначыў кіраўнік прадпрымальніцкага саюза.

НАДВОР'Е

На гэтым тыдні вернецца зіма

Надвор'е будзе спакойным і зімовым. Пра гэта паведаміў начальнік службы гідраметэаралагічных прагнозаў Рэспубліканскага цэнтра па гідраметэаралогіі, кантролі радыеактыўнага забруджвання і маніторынгу навакольнага асяроддзя **Дзмітрый Рабаў.**

«Студзень быў анамальна цёплым. Сярэдняя тэмпература паветра перавысіла кліматычную норму на 5,6 градуса. Так цёпла ў студзені ў нашай краіне бывае прыкладна адзін раз у 15 гадоў, і такі тэмпературны рэжым звычайна характэрны для сакавіка», – сказаў Дзмітрый Рабаў. Але на календары не сакавік, а люты. І на гэтым тыдні мы зноў гэта адчуем.

Першую палову тыдня ўмовы надвор'я будзе вызначаць вобласць паніжанага атмасфернага ціску, сфарміраваная ў вільготнай паветранай масе. У аўторак, 3 лютага, ноччу па поўдні, раніцай і днём у многіх раёнах чакаецца снег, мокры снег. Месцамі прагназуюцца слабыя туман і галалёд. Тэмпература паветра ўначы складзе ад 1 да 7 градусаў ніжэй за нуль, па поўначы пры праясненнях будзе 8–10 градусаў марозу, днём – ад мінус 3 да плюс 3 градусаў.

У сераду месцамі чакаецца кароткачасовы снег. На асобных участках дарог – галалёдзіца. Тэмпература паветра ўначы складзе ад 2 да 7 градусаў марозу, пры праясненнях слупок тэрмометра апусціцца да мінус 10. Днём чакаецца ад 3 градусаў марозу да 2 градусаў цяпла.

У другой палове тыдня надвор'е пачне вызначаць поле высокага ціску, сфарміраванае ў больш халоднай паветранай масе паўночных шырот, якія прынясуць у начныя і ранішнія гадзіны ўзмацненне маразоў. Надвор'е нарэшце стане спакойным і зімовым. У чацвер, 5 лютага, месцамі прагназуецца кароткачасовы снег. Тэмпература паветра ўначы складзе ад 3 да 10 градусаў марозу, пры праясненнях – да мінус 15 градусаў. Днём прагназуецца ад 5 градусаў ніжэй за нуль да 1 градуса цяпла.

У пятніцу будзе пераважна без ападкаў. На асобных участках дарог захаваецца галалёдзіца. Тэмпература паветра ўначы складзе 3–10 градусаў марозу, па паўночнай палове краіны слупок тэрмометра апусціцца да 17 градусаў ніжэй за нуль. Днём чакаецца 1–8 градусаў марозу.

ПЕРСПЕКТЫВА

Казка ці быль?

Нацыянальны банк арыентуецца на 18% інфляцыі ў гэтым годзе

Мэтавы арыенцір па інфляцыі ў 2015 годзе вызначаны на ўзроўні 18% з дапушчальным адхіленнем у памеры 2%. Такія паказчыкі названы асноўнай мэтай грашова-крэдытнай палітыкі Нацыянальнага банка.

Нагадаем, што паводле вынікаў мінулага года гэты паказчык значна перавысіў прагнозны параметр. А вінаватым зрабілі... народ. Падобна на тое, што ў нашай краіне чыноўнікі могуць агучваць любыя, нават самыя фантастычныя лічбы.

ОФИЦИАЛЬНО

Бюджет выживания

С 1 февраля в Беларуси увеличен бюджет прожиточного минимума. В среднем на душу населения до 30 апреля текущего года в расчете на месяц он теперь составляет 1.428.100 рублей.

Также установлен бюджет прожиточного минимума для основных социально-демографических групп населения: трудоспособного населения – 1.549.790 рублей; пенсионеров – 1.095.070 рублей; студентов – 1.386.490 рублей; детей в возрасте до трех лет – 927.610 рублей; детей в возрасте от трех до шести лет – 1.292.070 рублей; детей в возрасте от шести до восемнадцати лет – 1.586.840 рублей.

Как можно при нынешних ценах прожить на такие деньги, совершенно непонятно. Однако, как пояснили в Минтруда и соцзащиты, «БПМ как социальный норматив предназначен для анализа и прогнозирования уровня жизни населения, оказания государственной социальной помощи малообеспеченным гражданам (семьям); обоснования минимальных государственных социально-трудовых гарантий».

ПАЛІТКУХНЯ

Перамовы "замарожаны"

Хоць да прэзідэнцкіх выбараў засталося ўжо менш за 10 месяцаў, спрэчкі паміж партыямі і грамадскімі арганізацыямі наконт абрання адзінага кандыдата ў прэзідэнты ад апазіцыі пакуль не маюць выніку.

Першы намеснік старшыні Руху «За Свабоду» **Юрась Губарэвіч** канстатаваў адсутнасць якога-небудзь прагрэсу ў перамовах.

– Перамовы замарожаны, – сказаў Губарэвіч. – Мы маем некалькі заяў з боку палітыкаў, якія гавораць пра свой асабісты безумоўны ўдзел, што само па сабе перакрэслівае ідэю абрання адзінага кандыдата. Але сітуацыя можа імкліва мяняцца як у краіне, так і ў стане апазіцыі. Магчыма, узнікне патрэба аб'яднацца...

Трэба разумець, на дадзены момант такой патрэбы няма. Амбіцыі зноў возьмуць верх над здаровым сэнсам?

ТЫМ ЧАСАМ

А вынік будзе?

Шэраг апазіцыйных структур падпісалі пагадненне аб правядзенні супольнай кампаніі назірання падчас прэзідэнцкай кампаніі 2015 года. Гэта – Беларуская сацыял-дэмакратычныя партыя (Грамада), аргкамітэт па стварэнні партыі "Беларуская хрысціянская дэмакратыя", кампанія "Гавары праўду!", Партыя БНФ і Рух "За свабоду".

Кіраўнікамі кампаніі "Права выбару" абраны адказны сакратар аргкамітэта па стварэнні партыі "Беларуская хрысціянская дэмакратыя" Дзяніс Садоўскі і сябра Рады Руху "За свабоду" Алесь Сілкоў.

Цяпер ідзе працэс фарміравання структур кампаніі і тэхнічнага складу, у бліжэйшы час запланаваны аб'езд кіраўнікамі кампаніі рэгіёнаў з мэтай стварэння рэгіянальных аддзелаў ва ўсіх абласцях.

"Права выбару" мае досвед назірання за галасаваннем на мясцовых выбарах 2014 года. Яна адкрытая для ўдзелу іншых партый, арганізацый і ініцыятыў, таму як на нацыянальным, так і на рэгіянальных узроўнях прадстаўніцтва кампаніі будзе больш шырокім.

Кампанія назірання-2015 будзе падаваць інфармацыю штабам усіх дэмакратычных кандыдатаў і не стане падтрымліваць кагосьці з іх канкрэтна.

КОМПЕТЕНТНОЕ МНЕНИЕ

Павел ДАНЕЙКО:

«Нынешний кризис продлится минимум три года»

Нынешний кризис не похож на предыдущие. Он продлится как минимум три года. Страну ждут массовые увольнения, а многие государственные предприятия могут быть закрыты.

Такое мнение в интервью Naviny.by высказал экономист, генеральный директор Бизнес-школы Института предпринимательства и менеджмента Павел Данейко.

– Как бы вы охарактеризовали то, что сейчас происходит с белорусской экономикой?

– К тому, что происходит, однозначно подходит слово «кризис», но, наверное, он несколько необычный.

– А чем он отличается, например, от кризиса 2011 года?

– В 2011 году в Беларуси был валютный кризис. Впоследствии от этого очень сильно выиграли экспортеры: все те, кто продавал свою продукцию на российском, украинском рынках. Они заработали достаточно значимые дивиденды.

Сейчас в результате кризиса проиграли и импортеры, и экспортеры. По экспортерам нанесен гораздо более жесткий удар за счет более глубокой девальвации в России и Украине. По этой причине мы столкнемся с теми явлениями, которых раньше не было. В частности, с безработицей.

В частном секторе уже начались массовые увольнения. Государственные предприятия их продолжат, потому что если экспортеры в частном секторе больны, им тяжело, то, скорее всего, целый ряд государственных предприятий просто уже погибли, но они этого еще не осознали. Маловероятно возрождение тех рынков, на которых они работают.

Это первая особенность нынешнего кризиса.

Вторая особенность состоит в том, что мы никогда не имели кризиса, который был долго. После предыдущих кризисов в течение полугода наступала стабилизация, и дальше был рост.

Сейчас после стабилизации валютного кризиса мы впервые окажемся в ситуации, когда роста не будет много лет. Это совершенно новое состояние рынка, с которым после 1991 года мы никогда не сталкивались. Всегда следующий день приносил более богатый рынок, чем вчера. Сейчас мы будем жить в мире, в котором завтра наши клиенты будут беднее, чем вчера.

– Как вы оцениваете действия властей по спасению экономики?

– Национальный банк у нас достаточно профессиональный. В рамках тех политических, социальных, организационных ограничений, которые есть, по-моему, он проводит достаточно последовательную политику. А агрессивные действия против импортеров происходят в рамках той парадигмы, которая есть в управлении экономикой. Можно обсуждать, верная это парадигма или нет, но когда кризис, то в общем-то не до обсуждений. Возможны и другие подходы.

– Какие?

– Для того, чтобы повысить устойчивость нашей экономики, нужно избавиться от бремени государственных расходов на поддержку нерентабельных государственных предприятий. Пока мы этого не сделаем, мы все время будем находиться под угрозой девальвации, а наша способность реагировать на кризисы на тех рынках, где мы в основном работаем, будет достаточно ограничена.

ЧУЛІ?

З сённяшняга дня ў Беларусі могуць вырасці кошты

Мінэканомікі і Мінгандлю патлумачылі, як будуць фарміравацца кошты ад 3 лютага.

Паводле новых правілаў, дапускаецца павышэнне коштаў або тарыфаў вытворцамі. Але яны павінны вырасці толькі на велічыню змены кошту імпартнай сыравіны і матэрыялаў, камплектуючых, тары і ўпакоўкі, што паходзяць з краін, якія не ўваходзяць у Еўразійскі эканамічны саюз, і паступілі пасля 18 снежня 2014 года.

Павелічэнне коштаў на сыравіну і матэрыялы, камплектуючыя, тару і пачкі айчыннага паходжання, а таксама з краін Еўразійскага эканамічнага саюза не дапускаецца.

На імпартныя тавары, якія паступілі пасля 18 снежня 2014 года, дапускаецца павелічэнне адпускнога кошту не больш як на велічыню змены курсу беларускага рубля да валюты дагавора ў параўнанні з 18 снежня мінулага года. Пры гэтым рэнтабельнасць продажаў у канчатковым фінансавым выніку не можа перавышаць 3% па гэтым відзе дзейнасці.

Прадаўцы могуць ужываць гандлёвыя (аптовыя) надбаўкі па канкрэтных відах тавараў у памерах, якія не перавышаюць узровень па стане на 18 снежня 2014 года. Пры гэтым рэнтабельнасць продажаў у канчатковым фінансавым выніку не можа перавышаць 3% у цэлым па арганізацыі.

Ці дасць вынік гэтая спроба стрымаць цэны? Паглядзім. Але ніколі такія намаганні вялікага плёну не мелі.

ЛІЧБА ДНЯ

Адмоўнае сальда знешняга гандлю таварамі за 2014 год перавысіла 3,1 мільярда долараў

Гэта значыць, што паміж аб'ёмамі валюты, якую мы трацім для куплі імпартных тавараў, паслуг і сыравіны, і валюты, якую мы атрымліваем ад продажу беларускай прадукцыі, утварылася вось такая аграмадная "дзірка". Дык адкуль жа возьмецца валюта, калі мы яе не зарабілі?

З-ЗА КРАТАЎ

Ігар Аліневіч зноў кінуты ў ШІЗА

Гэта як мінімум пятае пакаранне карцарам за апошнія паўгода, што палітычны вязень правёў у калоніі „Віцьба".

Пра тое, што Ігар Аліневіч зноў знаходзіцца ў ШІЗА, паведаміла ягоная маці – Валянціна Аліневіч. Пра афіцыйныя прычыны чарговага пакарання Ігара спадарыні Валянціне нічога не вядома.

Актывіст анархісцкага руху Ігар Аліневіч асуджаны на 8 гадоў зняволення нібыта „за хуліганскія дзеянні адносна афіцыйных будынкаў". Сваёй віны палітвязень не прызнаў. Раней ён адбываў пакаранне ў калоніі ў Наваполацку, якая лічылася самай дрэннай па экалогіі. На пачатку года было прынята рашэнне аб яе расфарміраванні. У сярэдзіне ліпеня стала вядома, што Ігар Аліневіч этапіраваны ў калонію „Віцьба". А ўжо праз невялікі час на палітвязня пачаўся моцны ціск, і ён правёў цэлы месяц у ШІЗА.

ЁСЦЬ ПЫТАННЕ

Ці знікнуць расійскія лекі з аптэк?

Першае пытанне, якое ўзнікла пасля прачытання новых правіл цэнаўтварэння, распрацаваных Мінэканомікі і Мінгандлю: а ці не стануць дэфіцытам расійскія лекі – гэта ўсё ж такі тавар краіны ЕАЭС, а павелічэнне коштаў на сыравіну і матэрыялы з краін Еўразійскага эканамічнага саюза новымі правіламі не дапускаецца. Атрымліваецца, што пастаўшчыкі лекаў з Расіі апынуцца ў складанай сітуацыі, бо прэпараты ў расійскіх фармкампаній-вытворцаў яны набываюць не за расійскія рублі, а за долары.

Расійскіх лекаў, праўда, у беларускіх аптэках прадаецца нямнога, і ў асноўным гэта недарагія "Анаферон", "Арбідол", актываваны вугаль і г.д. Значна больш увозіцца ў Беларусь прэпартаў з Германіі, Францыі, Швейцарыі, ЗША. На беларускім рынку сярод імпарцёраў лекавых сродкаў Расія займае толькі шостае месца, летась доля расійскіх лекаў у агульным аб'ёме імпартных прэпаратаў склала ўсяго толькі 6,57%.

Аднак эксперты супакойваюць: расійскія лекі – гэта імпартны тавар, таму з 3 лютага могуць падрасці кошты на іх, але самі прэпараты з аптэчных паліц не знікнуць.

– Кошты на расійскія лекі будуць фарміравацца, як і на ўсе імпартныя прэпараты, зыходзячы з курсу долара і ў адпаведнасці з нормамі ўказа прэзідэнта №366 ад 2005 года «Аб фарміраванні цэн на лекавыя сродкі, вырабы медыцынскага прызначэння і медыцынскую тэхніку», – тлумачыць дырэктар ТАА «Дэйтафарм» **Аляксей Прахін**. – *Кошты на ўсе імпартныя лекі, якія былі завезены ў краіну пасля 18 снежня, пералічаць. Ніхто стратна працаваць не будзе. Падобную сітуацыю мы ўжо праходзілі 4 гады таму, калі краіна перажывала чарговую дэвальвацыю. Тады дазволілі нават пераацэньваць рэшткі лекаў на складах. Трэба разумець, што рынак лекаў функцыянаваць асобна ад іншых галін эканомікі не можа.*

Дарэчы, эксперт нагадвае, што зараз беларусы сталі значна часцей лячыцца беларускімі прэпаратамі. Ужо нават не кожная другая таблетка, рэалізаваная ў аптэцы, беларускай вытворчасці. У 2014 годзе доля айчынных прэпаратаў у натуральным выражэнні на рынку лекавых сродкаў Беларусі склала 58,1% , у 2013 годзе – 57,16%.

Вольга ГРЫНЯВІЦКАЯ.

ПРЯМАЯ ЛИНИЯ

Ольга Петровна СПИГЛАЗОВА

В поле зрения

С годами глаза начинают хуже видеть. Мы теряем зрение из-за пожилого возраста, наследственности, условий работы, проблем с кровеносными сосудами.

Почему прогрессирует близорукость?
Что выбрать: контактные линзы или очки?
Чем опасно отслоение сетчатки?
Дальнозоркость после 40 лет: норма или патология?
Каковы первые признаки катаракты?

На эти и другие вопросы на «Прямой линии» ответит врач-офтальмолог высшей категории, заведующая офтальмологическим отделением медицинского центра «ЛОДЭ» **Ольга Петровна СПИГЛАЗОВА.**

Звоните **сегодня с 16.00 до 17.30** по телефону **328-68-41.**

Присылайте свои вопросы заранее по электронной почте **nvonlineinfo@gmail.com** с пометкой «Прямая линия».

ВЯРТАЮЧЫСЯ ДА ПАДЗЕІ

Што засталося па-за тэлекадрам...

Графік здачы ў друк мінулага нумара "Народнай Волі" не дазволіў даць стэнаграму тых фрагментаў дыялогу Аляксандра Лукашэнкі з беларускімі і замежнымі журналістамі, якія тычыліся нашай газеты. Прамая трансляцыя з Палаца Незалежнасці вялася Нацыянальным радыё, пазней тэлеканалы абмежаваліся скарочанымі версіямі. І, вядома ж, у многім падышлі тэндэнцыйна. Тыя, каму не ўдалося паслухаць прамую радыётрансляцыю, могуць не зразумець, з якой нагоды і з якой мэтай галоўны рэдактар газеты "Народная Воля" Іосіф Сярэдзіч гаварыў пра тое, што сёння Беларусі, як ніколі, патрэбна яднанне ўсіх здаровых сіл, а не канфрантацыя. Мяркуем, што для чытачоў выдання пэўную цікавасць будзе мець і той момант, калі І.Сярэдзічу давялося бараніць аўтарытэт газеты, публічна крытыкуючы дзеянні міністра інфармацыі Л.Ананіч. Вось поўная стэнаграма тых фрагментаў прэс-канферэнцыі, калі ў дыялог актыўна ўключаўся галоўны рэдактар газеты Іосіф СЯРЭДЗІЧ.

***

Лукашэнка: *(падчас дыялогу з карэспандэнтам "Еўрарадыё")*: ...Оно (*мелася на ўвазе "Еўрарадыё".* – **Рэд.**) – не враждебное государству?

Ананіч: В рамках законодательства предупреждений еще не имеют, но мы внимательно анализируем...

Лукашэнка: А у Середича сколько уже предупреждений?

Ананіч: К сожалению, за эти многие годы...

Лукашэнка: 27 или 37? Мне писали...

Ананіч: Уже более двадцати пяти. И сейчас у нас проблема. Как пишут интернет-ресурсы, идет спор между Министерством информации и «Народной Волей». Никакого спора нет. В соответствии с законодательством в судебном порядке «Народная Воля» использовала свое право, обратилась в Верховный суд, и на заседании 23 января именно Министерство информации подтвердило правильность своих решений в отношении того, что допущено искажение недостоверной (*тут, мабыць, Ананіч агаварылася.* – **Рэд.**) информации. Причем, уважаемый Александр Григорьевич, мы ведь, анализируя то или иное СМИ, вынося то или иное предупреждение, не одни выносим решение. Мы тщательно отрабатываем каждую тему с профильными органами государственного управления. И в данном случае, когда мы говорим про «Народную Волю», то эта тема отрабатывалась вместе с Министерством иностранных дел. Поэтому...

Лукашэнка: Короче, виноват Макей (*Уладзімір Макей – кіраўнік МЗС Беларусі.* – **Рэд.**)...

Ананіч: Я думаю, что в данном случае ответственность руководителя СМИ за то средство массовой информации, которое приходит к читателю, зрителю, к слушателю, – это прописано законодательно. И в этой профессиональной аудитории, думаю, даже излишне об этом напоминать.

Лукашэнка: Ну правильно, плох закон, но он закон. Но я понял, что «Еврорадио» меньшее зло, чем Иосиф Середич...

Сярэдзіч *(з месца, без мікрафона)***:** Я прашу прабачэння...

Лукашэнка: О, Иосиф, здравствуйте! Иосиф, я не думал, что вы здесь, извините...

Сярэдзіч: Спадарыня міністр, я вам яшчэ адкажу...

Лукашэнка: Добра, Іосіф. Я так разумею, што вы яшчэ сваё пытанне зададзіце.

Сярэдзіч: Канешне.

Лукашэнка: Понятно, понятно... Я не думал, что Иосиф здесь. Черт меня дернул говорить про эту "Народную Волю", сейчас еще и я получу. Думал, уже тихо все будет. На тебе! Сидел тихонько... Иосиф, я ж не оскорбил вас! "Народная Воля", читаю каждый день...

***

Праз некаторы час вядучая прэс-канферэнцыі Наталля Эйсмант дае слова галоўнаму рэдактару газеты "Народная Воля".

Сярэдзіч: ...Я прыйшоў сюды не для таго, каб уступаць у дыскусію з новым міністрам інфармацыі.

Лукашэнка: І не трэба.

Сярэдзіч: Але паколькі Лілія Станіславаўна кінула пальчатку, я вымушаны падняць яе.

Лукашэнка: Но она женщина.

Сярэдзіч: Але вы можаце ўявіць, што не паспела яна асвоіць рабочае крэсла, як шле мне папярэджанне. Якое? Вы сітуацыю ў Касцюковічах добра ведаеце. Пра лёс галоўнага ўрача раённай бальніцы, думаю, пісала не толькі "Народная Воля". У рэдакцыю даслала ліст жонка гэтага чалавека, і я адчуваў, што кожны радок там быў акроплены слязой. І я даў магчымасць ёй выступіць на старонках "Народнай Волі" з адкрытым лістом менавіта да Вас, прэзідэнта краіны. Што ў гэтым лісце было сказана? Не тое, што адбыўся суд, шэсць гадоў далі... Яна (калі да Вас дайшоў гэты ліст) расказвала, што творыцца ў рэгіёне, як вядуць сябе мясцовыя князькі, мясцовыя спецслужбы. Мне асабліва ў вочы кінуўся такі факт. Чаму паляванне пачалося на гэтага галоўнага ўрача з боку мясцовых спецслужб? Таму што, калі яны ўчынілі ДТЗ п'янымі, доктар павінен быў іх прыкрыць. Ён не пайшоў на гэта. Пачалося паляванне на яго. Што

ўпалявалі? Некалькі каністраў бензіну і нейкую запчастку. І сёння чалавек гніе за кратамі...

За тое, што мы быццам бы не дачакаліся канчатковага рашэння ўсіх судовых інстанцый, мне новы міністр, якая яшчэ, паўтараю, не асвоіла крэсла, шле папярэджанне. За што? Лічу, што, наадварот, мы зрабілі і для ўлады, і для прэзідэнта добрую справу. Тым больш што чарговая судовая інстанцыя сапраўды скасціла гэтаму чалавеку тры гады зняволення, але зараз, наколькі мне вядома, ён звярнуўся яшчэ з адной скаргай. І як вы будзеце глядзець мне ў вочы, спадарыня міністр, калі гэты чалавек выйдзе на свабоду? Гэта не той выпадак, калі трэба ганяцца за галоўным рэдактарам "Народнай Волі". Я разумею, што ў свой час напісаў артыкул "Бервяно на дарозе", раней выступаў супраць Праляскоўскага... Дзе сёння Праляскоўскі?

Другое папярэджанне. Вы, Аляксандр Рыгоравіч, самі звярнуліся да дэпутатаў Палаты прадстаўнікоў Нацыянальнага сходу, каб тыя ўважліва паставіліся да ратыфікацыі пагаднення аб Еўразійскім эканамічным саюзе. Не дай Бог там не ўлічаны ўсе інтарэсы Беларусі. Наш публіцыст Святлана Калінкіна напісала артыкул, у якім лічыць, што не дай Божа здарыцца так, што нам трэба будзе пакінуць гэты саюз, а там, на яе погляд, ёсць шмат перашкод. Яна пра гэта выказалася. Міністэрства інфармацыі лічыць, што публікацыя Калінкінай можа нанесці шкоду дзяржаўным інтарэсам. Хто даказаў, што гэта можа нанесці шкоду? Пры гэтым папярэджанне прыходзіць у рэдакцыю праз 46 дзён пасля публікацыі. У краіне не адбылося ніводнай дэманстрацыі, ні аднаго мітынгу супраць гэтай дамовы. Якую шкоду можа нанесці публіцыст сваім меркаваннем? Што, журналісты павінны стаяць убаку? І вось такіх папярэджанняў за 20 гадоў існавання "Народнай Волі" сапраўды набралася больш за 20...

Я хацеў бы ўсіх прысутных запрасіць 11 ліпеня на 20-годдзе газеты і сказаць: пакуль рэдактар "Народнай Волі" жывы, газета будзе выдавацца. Не ў Мінску – у Смаленску. Не ў Смаленску – у Маскве. Не ў Маскве – у Варшаве, Берліне...

А зараз хачу сказаць пра тое, што сапраўды мяне хвалюе як грамадзяніна Рэспублікі Беларусь. У жніўні 2011 года Вы, Аляксандр Рыгоравіч, сказалі на нарадзе педагагічнага актыву Беларусі наступнае (цытую): *"Я, как глава государства, предлагаю всем здравомыслящим и любящим свою страну людям, к какому бы политическому лагерю они ни принадлежали, сесть за "круглый стол", посмотреть друг другу в глаза и реально оценить, кто чего стоит и что может сделать для эффективного улучшения ситуации в стране* (канец цытаты)". Памятаеце гэтыя словы?

Лукашэнка: Возможно.

Сярэдзіч: Мне здаецца, што наступіў той час, калі вось гэтыя словы павінны стаць вызначальнымі для Беларусі. Хоць вы, Аляксандр Рыгоравіч, і аптыміст, але нельга ўсё ж такі не заўважаць, што сітуацыя ў нас надзвычай складаная. То з аднаго боку, то з другога насоўваецца небяспека. У паўднёвых суседзяў вайна, і не дай Бог, каб яе полымя перакінулася да нас. У расіян наогул цяжка сказаць, што творыцца. З Захадам адносіны, здаецца, наладжваюцца, але да нармальных яшчэ вельмі далёка. Эканоміка краіны, як мне падаецца, не вытрымлівае тых выпрабаванняў, якія зваліліся. Адным словам, трывожна. Таму я як грамадзянін Беларусі, не здымаючы з сябе асабістай адказнасці за лёс краіны, хачу спытаць: калі *такие люди* сядуць за "круглы стол" і разам знойдуць шляхі-дарогі выратавання нацыі ў цяжкі час? Мне здаецца, што любая канфрантацыя ўнутры краіны – гэта гібель для Беларусі. Яе імгненна выкарыстаюць тыя ж імперцы, і тады мы будзем толькі разводзіць рукамі. Вось чаму няма альтэрнатывы аб'яднанню ўсіх здаровых сіл. На жаль, гэтых лёсавызначальных рэчаў, на мой погляд, не разумеюць многія чыноўнікі, якія вас акружаюць. Я магу прывесці канкрэтныя прыклады, пацвярджаючыя такі вывад. Але паколькі фармат гэтай сустрэчы не дазваляе доўга распавядаць, то, Аляксандр Рыгоравіч, я прасіў бы знайсці магчымасць і прыняць галоўнага рэдактара "Народнай Волі"...

Лукашэнка: Последнее самое простое... Я вам обещаю, если у вас, конечно, есть ко мне вопросы... Второе (*у адрас апарату Адміністрацыі прэзідэнта.* – **Рэд.**). Вы, пожалуйста, держите меня в курсе дел в "Народной Воле". Я не могу отметать то, что сказано Иосифом Середичем сейчас. Может, действительно там "наступствы" какие-нибудь на "Народную Волю". Нам это не надо. Мне это не надо. Да, есть такая газета. Знаете, если я говорю об оппозиционной какой-то газете, я всегда говорю: "Народная Воля" – для меня это оплот оппозиционности. Может, я прав или не прав, часто шутя говорю. Но она состоялась, эта газета существует, у неё, как говорится по-вашему, свой читатель. Наверное, и не только свой читает. Отследите, чтобы эта газета была в моей папке каждое утро на столе. Я смотрю вашу газету. Не скажу, что я до дыр зачитываю какие-то газеты, я ведь направленность знаю. Ситуацию знаю не хуже журналистов. Поэтому по диагонали или где-то внимательно обращаю внимание и по многим вашим публикациям (только не зазнавайтесь) давал поручения, чтобы разобрались. Очень многие...

Знаете, я давал эти поручения своему собственному сыну. Кстати, он для того там и находится, чтобы объективно взглянуть на вещи и мне честно доложить. Меня удручало порой, Иосиф, когда мы ехали по факту, а там тех людей не было. Ну, я думаю, ладно, журналисты всякие печатают заметки. Но уж очень острые были материалы! И он приезжал, говорил: "Папа, там таких людей нет". Вот указывается где, откуда человек, а его нет. Мы же его не разыскивали спецслужбами, милицией с автоматами. Это сын президента приехал...

Сярэдзіч: Аўтараў там не было ці герояў? Гэта розныя рэчы. *(Мелася на ўвазе, што аўтары маюць права на выкарыстанне псеўданімаў.* – **Рэд.**)

Лукашэнка: Я не хочу конкретно говорить, каких вещей касалось, но это было и не единожды. Это часто читаю и в интернете, и в других газетах. Думаю, ну ладно... Как-то даже и неприятно было. Но у нас давние с вами отношения, лет 30 им. И я часто признавался, что, наверное, и ваша капля в моей судьбе есть. Когда мы, сидя с вами в редакции "Советской Белоруссии", писали там статьи, вы меня допрашивали, вы меня дергали, вызывали... Я это помню. Я не без памяти человек. Ну, думаю, раз Середич написал – проверю. Проверил – не всегда получалось так, чтобы... Но я реагирую. И все должны знать – какая бы там оппозиционная, желтая газета ни была, но если там факт резкий, особенно тот, о котором вы рассказали... Мне стыдно, конечно, но я не видел этого факта. Но его надо поднять...

Сярэдзіч: Аляксандр Рыгоравіч, я рэагую нават на коску. Калі мне вядома, што коска не там пастаўлена, я заўтра раблю папраўку. Паверце, хто чытае рэгулярна газету, ведае, што сёння больш сумленнай і аб'ектыўнай газеты ў нас не існуе. І дай Бог, каб такіх "Народных Воляў" былі дзясяткі. Гэта на карысць уладзе, грамадству і ўсім нам.

Лукашэнка: Ну вот ты накаркай еще мне десяток "Народных Воляў". Дай мне справиться с одной... Но я еще раз говорю – выбросьте это из головы, что вот мне надо зачистить поле, чтобы не было других мнений. Я уже приводил вам пример... Пока нет двух-трех мнений, совещание не проводится. Зачем ко мне приходить и рассказывать? Я прочитаю одно мнение. Поэтому не страшно, что люди пишут о том, что есть на самом деле. Да, "Народная Воля"... Мне в ней не нравится больше всего тенденциозность. Но, наверное, можно в этом упрекнуть и Якубовича. У него тоже другая заданность. Еще у кого-то... Вы знаете, что мы "Народную Волю" в Администрации президента продаем в киоске. Вы хоть это знаете?

Сярэдзіч: Безумоўна.

Лукашэнка: Мы никого не запрещаем. Пускай читают люди. Если Ананич... Хотя, назначая ее, я боялся, что она будет такая вот мягкотелая. Что она где-то ни Середичу, никому замечания не сделает...

Сярэдзіч: Трэба яе да нас на год на практыку прысласць.

Лукашэнка: Во!

Сярэдзіч: Яна ж ніводнага дня ў прэсе не працавала.

Лукашэнка: *(Смяецца.)* Не надо, Иосиф! Иосиф, ее только не в "Народную Волю", я тебя прошу... Пускай в "Советской Белоруссии" практикуется уже у Якубовича... Поэтому я, конечно же, займусь... Что касается ситуации. Вы знаете, я готов с вами спорить на сей счет. Вы, может быть, острее видите эту проблему. Но я не скажу, что вы более информированы, чем я. Дело в том, что наши должности разные. Вы можете вот так эмоционально на что-то отреагировать. Я на это не имею права, даже если и хотел бы. Поэтому, если я где-то что-то вижу (а я, поверьте, вижу много чего) и если я публично не "пылю", в том числе и в "Народной Воле" интервью не даю, то это не значит, что проблемы нет и я ее не вижу. Особенно что касается безопасности...

Если я безопасность государства не обеспечу, вот тогда меня стоит повесить вниз головой или на веревке, как раньше вешали. Это моя кровная обязанность – безопасность белорусского государства. Если вы считаете, что во имя этой безопасности, а не во имя чего-то, мы должны сесть за "круглый стол"... Или кто-то, вы же не говорите, что я там должен сесть... Политики и прочие – пожалуйста. Я могу проинициировать такое собрание. Вы можете сесть... Но не для того, чтобы гвалт там устроить, насторожить общество для того, чтобы выплеснуть это в СМИ.

Если есть желающие поработать в этом направлении, внести предложения (особенно новые, которых я не вижу), буду вам только благодарен. Но не под какие-то там политические события, под выборы, чтобы "засветиться", показать... Это тоже надо. Только я в этом не хочу участвовать. Это делайте, мы не будем это пресекать. Хотите в "Народной Воле", хотите, чтобы где-то мы вам помогли организовать предвыборные какие-то мероприятия, обсуждения – пожалуйста. Хотите – я направлю туда своего помощника, чтобы он послушал. Но я не хочу в предвыборных баталиях участвовать. Вы знаете, я не принимал физически участия в тех выборах, я не буду принимать участия и в этих выборах. Мне говорить народу то, что я буду делать, не с руки. Народ знает, что я буду делать. Он знает, что я не могу перевернуться, потому что это уже будет крах для моей политики. Поэтому, если это связано не с разными политическими выборами, а с безопасностью государства, я готов.

Сярэдзіч: Апошняе, галоўнае.

Лукашэнка: Да, если вы внесете соответствующее предложение даже по лицам – пожалуйста. Давайте обсудим эти вопросы. По факту мы увидим, на что способны те люди, которые придут обсуждать вопросы безопасности. Специалистов пришлем, Межуев приедет. Госсекретарь к вам приедет, он у меня главный помощник по вопросам безопасности. Высшее должностное лицо, выше некуда. Это вопрос не правительства... Он приедет, если нужно обсудить, и мне доложит. Есть там что-то, что можно выжать из этого разговора, будем обсуждать. Я ничего не отбрасываю. И я не хочу сказать, что Беларусь – это больше моя земля, чем ваша. Это наша земля. У нас другой нет. У нас разные взгляды, «погляды на тыя ці іншыя працэсы», однако земля эта наша. Она общая, она единая, и мы должны ее защищать. Да, можно где-то "тузаць адзін аднаго", можно даже где-то морду друг другу побить. Но если время есть для этого, чтобы «тузацца». А когда беда у порога, как вы это видите, тогда «тузацца» не надо. Тогда надо объединяться для того, чтобы защитить свою землю. И вы правильно сказали – нам сейчас конфронтация не нужна.

Сярэдзіч: Ні ў якім выпадку.

Лукашэнка: Потому что... Ну ясно, каким-то политикам в тюрьме выгоднее сидеть, потому что надо показать себя героем. Кому-то хочется во власть идти. Это тоже нормально. Пусть борется по политическим законам. Но Середичу это не надо, я это знаю точно. Да, у него есть свои взгляды.

Сярэдзіч: Канфрантацыя ні Сярэдзічу, ні ўсім прысутным, ні краіне не патрэбна.

Лукашэнка: Абсолютно правильно.

Сярэдзіч: І трэба спыняць, калі не дай Бог хто распальвае гэта. Вось чаму я з такой прапановай і выйшаў. Сёння трэба аб'ядноўвацца, а не канфрантацыю ладзіць.

Лукашэнка: Да, только знаете, о чем бы я вас попросил. Чтобы мы не перебирали здесь. Чтобы не было здесь излишества. Я же понимаю намек. Ай-яй-яй, вот Россия, кто бы мог поверить, что... Но вы правы. Вот это заявление и мое. Кто бы мог поверить, что Украина там эту бучу на российской границе устроит, и что Россию в это втянут или Россия там... Никто не мог поверить. Это правда. Но мы не Украина. Мы не допустим таких ошибок, которые допустили власти Украины...

У нас тоже в свое время начали заниматься – "мова, мова, мова" и "больш нічога". Людям жрать нечего, а тут "мова, мова" каждый день. То же произошло в Украине в другой ситуации. Я говорил это и Саше Турчинову, когда он исполнял обязанности президента Украины, говорил и нынешнему президенту. Что, в Крыму это надо было делать? Запугивать русских людей, что мы вас там перережем, зарежем и запретим на языке разговаривать. Это надо было делать? Зачем подставляться было? Украинцы это воспринимают. Когда я эти заявления делаю, они нормально к этому относятся. *(Пауза.)* Подставились. Мы не подставимся. Я не дам возможность себя таким образом подставить. Хотя я не думаю ни на минуту, что вот у нас угроза со стороны России. Абсолютно нет.

Вы знаете, чего я боюсь? Я не могу сказать, насколько я погружен сейчас в этот конфликт. Не могу. Потому что идет очень тяжелая работа. Я боюсь только одного – что, если мы дальше на Востоке будем воевать, в Украине, мы в это болото соберем всю дрянь со всего мира. Вы же знаете, сколько их на Востоке, в Африке, сколько их на Кавказе, за Кавказом и так далее. Сколько их в Америке и в Европе шатается! И все они хотят заработать деньги. Наверное, не тысячи – сотни тысяч людей, которые зарабатывают, воюя на той или иной стороне. И они, как тараканы, ползут там, где жарко. Где развязана эта война. И они уже там есть. И вот если они туда соберутся, выкуривать их будет сложно... Оттуда они поползут в Россию прежде всего, в тот же Крым. И к нам. Вот меня что больше всего волнует, если вы хотите откровенности. Меня это больше всего волнует, а не то, что я с русским человеком завтра буду воевать.

Но, Иосиф, для меня все равно, кто будет воевать против Беларуси. Если он придет к нам с мечом – мы ответим тем же.

Сярэдзіч: Правільна!

Лукашэнка: Поэтому вы не думайте, что я тут крылья сложил, смотрю по сторонам и думаю: все нормально, все нормально. Я знаю 41-й год и не по книжкам. Знаю, когда все друг друга успокаивали от Кремля до Буга, что все будет хорошо и войны этой не будет. Ну ладно, не надо было провоцировать Германию. Но почему летчики не сидели в самолетах в эту ночь или накануне?.. Тысячи диверсантов, преодолев границу, ликвидировали всю охрану на всех важных объектах... Почему? Из-за нашего головотяпства... Поэтому я знаю уже кое-что больше, чем обычный Лукашенко – преподаватель или историк. Я многому научился, я увидел, что было не так. Это для меня сигнал. Но я, Иосиф, не могу об этом говорить, как ты, – постоянно. Ты вот просто меня вынуждаешь сказать. Поэтому – успокойся!

Сярэдзіч: Дзякуй.

Лукашэнка: Я все это вижу. Я все это знаю. И вот новый министр обороны сидит. Если у вас желание есть, он вам расскажет, что я их там сейчас шмонаю и терзаю бедных так, что они не рады, что у них такой Главнокомандующий. Я третий раз модернизирую армию. Я приспосабливаю ее к тому, чтобы мы могли нормально ответить. Я сделал выводы из украинских событий: армия 500 тысяч по численности – армии нет. Но я еще раз хочу сказать – не дай Бог нам воевать с русским человеком. Не дай Бог! Это будет катастрофа. Планетарная! Мы, родные люди, в одном доме начнем воевать? Поэтому не должно быть этих заявлений. В России дураков хватает. Они уже меня с Каддафи сравнивают, что меня там на кол посадят... Я все это вижу. Только не известно еще, кто кого на кол посадит. Мы не должны им уподобляться. Обстановка и так накалена. Нельзя разогревать эту обстановку, чтобы мы с русскими столкнулись. Потому что мы сами русские люди по большому счету.

Сярэдзіч: Аляксандр Рыгоравіч, дзякуй за шчырасць.

Лукашэнка: Пожалуйста, какие еще вопросы?.. А что касается приема, то, пожалуйста. Давайте в конце февраля, когда больше освобожусь и буду на месте, мы поговорим...

***

Лукашэнка *(падчас адказу на пытанне прадстаўніка Радыё АНТ)*: ...Я в общем охарактеризую наш диалог. Вы знаете, я уже привык к этому. На прежних наших встречах присутствовали оппозиционные и другие СМИ, которые не очень с нами согласны. Было много неконструктивного, выпадов каких-то даже. Сегодня я это не заметил. А апогеем всего была часть выступления Иосифа Середича, когда он сказал: нам не нужна сейчас конфронтация. Никому! Ни президенту, ни оппозиционерам, ни власти, никому. Вот если бы мне до пресс-конференции это сказали, что такой дух атмосферы будет нашего диалога и что Середич так выскажется, я бы не поверил. Но был пик его настроения – хватит бодаться друг с другом. Хватит! Земля одна. Мы на этой земле – другой не будет. Сколько мы будем драться? Возьмите эту так называемую оппозицию... Я ее называю так, потому что там половина тех, которые ушли от меня. Приведя меня к власти, они ушли и сегодня меня дубасят со всех сторон. Какое вы имеете моральное право на это? Вы же этого президента-диктатора посадили во власть. Почему вы об этом не подумали? Вы что, народ за дураков держите?.. Вы причастны к тому, что вы создали. Вы сейчас одумались? Ну что же, тогда идите в пристежку к Середичу, помалкивайте и делайте то, что он скажет. Но не вылазьте! Я не прав?..

...Была нормальная заинтересованная атмосфера. Я почувствовал, что не только я, а даже оппозиционеры не заинтересованы в том, чтобы идти стенка на стенку. Может, я не совсем правильно это понял. Может быть, не выполнено мое указание пригласить сюда всех желающих оппозиционных деятелей-журналистов. Я вам честно скажу – три дня назад пригласил Радькова, Косинца и пресс-секретаря и сказал им. Первое – это не должна быть пресс-конференция. Это должен быть диалог. Если люди хотят говорить – пусть говорят. Второе. Все желающие оппозиционные издания должны быть во Дворце Независимости. "Есть, так точно..." Я так понимаю, что вы это выполнили... Поэтому это было мое жестокое требование. И я, если это так, если здесь действительно есть оппозиционные представители и у нас конструктивный диалог, я только рад этому... И я заранее задумал задать вопрос: "Иосиф, ты мне скажи честно, здесь оппозиционеры есть? Представители оппозиционных газет? Ты же их должен знать...»

Сярэдзіч: Некалькіў гадоў таму я вам прыкладна на такое ж пытанне адказваў. Што тычыцца "Народнай Волі", то газету вы ў свой час назвалі суперапазіцыйным выданнем. Я з вамі не пагадзіўся. Я сказаў, што "Народная Воля" проста дэмакратычная газета недзяржаўнага кшталту. Таму хто як лічыць. Хоча нехта лічыць "Народную Волю" суперапазіцыйнай газетай – калі ласка. Я ж асабіста лічу, што апазіцыйнасць – гэта пазіцыя любога з нас у адносінах да справядлівасці, да праўды, да аб'ектыўнасці. І, калі менавіта так падыходзіць, то апазіцыйнай можа быць і "Советская Белоруссия", апазіцыйнымі могуць быць тэлеканалы. Самае галоўнае – каб яны не здраджвалі сэнсу жыцця нашага.

Лукашэнка: Я задал... Может быть, мы несколько по-разному это понимаем... Вот такие свободомыслящие представители, как ты, здесь присутствуют?

Сярэдзіч: Безумоўна... Усе, хто не працуе ў дзяржаўных выданнях, іх адначасова можна лічыць і апазіцыйнымі выданнямі...

ПОЗИЦИЯ

Новая политика:
Россия – стратегический союзник, Запад – стратегический партнер

Сценарий усложняется

Финансово-экономический кризис в России значительно усложнил белорусским властям сценарий на грядущие президентские выборы и прежде всего из-за неопределенностей будущего. Отметим некоторые из них.

Во-первых, финансово-экономическая неопределенность для Беларуси, которая связана в первую очередь со значительным колебанием курса российского рубля, уровнем падения емкости российского рынка для белорусских товаров и продукции, возможным сокращением финансовой поддержки Беларуси со стороны Кремля. Эти и другие неопределенности, угрожающие экономике нашей страны, вызваны падением мировых цен на нефть и санкциями Запада к Российской Федерации.

Во-вторых, политическая неопределенность для Беларуси, связанная с принятием российским руководством тех или иных решений в связи с событиями в Украине и реакции Кремля на санкции евроатлантистов. Бесспорно, состояние американо-российских отношений и в связи с этим те или иные действия кремлевского руководства будут прямо или косвенно влиять на ситуацию в Беларуси.

В-третьих, политическая и экономическая неопределенность обусловливается также непростым развитием Евразийского экономического союза в условиях почти форс-мажорных внешних и внутренних обстоятельств. От форс-мажорных обстоятельств и от способности (неспособности) белорусской власти вести себя «правильно» в условиях новых угроз для России и, следовательно, для Евразийского союза будет зависеть перспектива отношений между Кремлем и «Красным домом». В настоящее время явные (а, видимо, существуют и неявные) неопределенности настолько зашкаливают, что даже незначительные просчеты белорусского руководства в этой сложной ситуации могут дорого стоить как самой власти, так и стране.

Казалось бы, внутренние и внешние неопределенности и напряженности не способствуют началу в Беларуси Новой политики. Но мы утверждаем обратное. Не только способствуют, а требуют. И вот почему.

Востребованность Новой политики

Под Новой политикой, основанной на диалоге государства и общества, мы подразумеваем необходимость проведения во всех сферах жизни белорусского общества «евроремонта» с европейскими правилами и стандартами. При этом в текущей и среднесрочной перспективе мы, разделяя позицию главы государства, предлагаем всем субъектам белорусского политического процесса консолидированно придерживаться следующей внешней доктрины для Беларуси: Россия – стратегический союзник, Запад – стратегический партнер.

Находясь на стыке цивилизаций, Беларусь всегда страдала от их столкновений и межцивилизационных напряженностей. Поэтому белорусский народ крайне заинтересован в том, чтобы руководство страны способствовало устранению всяких напряженностей и конфликтов, всячески содействовало межцивилизационному сотрудничеству. В долгосрочной перспективе Беларусь заинтересована в трансформации указанной доктрины в части союзничества не только с Россией, но и с Западом, в формировании единого экономического пространства от Лиссабона до Владивостока. То есть речь идет об «интеграции интеграций» – интеграции Евросоюза и Евразийского союза. Об этом уже говорят политики на Западе и Востоке. Выступая недавно в Давосе, канцлер Германии Ангела Меркель высказалась о возможности «единого торгового пространства» между ЕС и Евразийским экономическим союзом, а вице-канцлер, руководитель немецких социал-демократов Зигмар Габриель напомнил даже о давней идее В.Путина создать зону свободной торговли между Лиссабоном и Владивостоком.

Однако слова словами, а на практике пока не складывается, и события вокруг Украины этому никак не способствуют.

Не способствуют этому и традиционные лидеры белорусской оппозиции с их радикальным лозунгом «Беларусь – в Европу!». Они настроены только на вестернализацию Беларуси. Все постсоветское время они не разделяли и сегодня не поддерживают идею союзничества с Россией, а большинство из них просто категорически ее отвергают. Подобная установка при соответствующих сценариях и режиссуре может фактически спровоцировать в обществе социально-экономический хаос и белорусский «майдан-плошчу» с гибелью людей. Отказ от союзничества с Россией, разрыв многовековых связей между нашими государствами и народами – это, на наш взгляд, прямой путь к катастрофе. События в Украине тому подтверждение.

Действующая власть также пока не демонстрирует своего практического отношения к нашей позиции о начале диалога и еврореформ, ведущих к значительному улучшению партнерства с Западом. И это несмотря на то, что «перезагрузка» отношений со странами Запада, международными финансовыми структурами, нацеленная на решение долговременных, а не сиюминутных задач, жизненно необходима для Беларуси. Правда, в последнее время власть более активно проявляет готовность к улучшению партнерства с Европой. Однако до практического партнерства, несмотря на все усилия главы МИД Владимира Макея, пока, нам кажется, далеко. Для начала как минимум надо, чтобы Николай Статкевич был на свободе. Нас обнадеживает, что на пресс-конференции 29 января 2014 г. президент А.Г.Лукашенко открыто задал правильный тренд (импульс) на диалог с обществом. Мы воспринимаем это как потенциальную готовность власти идти по пути перемен и еврореформ. Конечно, в современной сложной ситуации многое также зависит от западных политиков и, естественно, от уменьшения геополитической турбулентности в российско-западных отношениях.

Итак, менять курс на осуществление еврореформ власть пока не спешит, равно как не желают менять свою стратегию (особенно в части союзничества с Россией) и традиционные лидеры оппозиции. Поэтому предложение Иосифа Середича в ходе последней пресс-конференции о проведении «круглого стола» должно быть адресовано не только А.Лукашенко, но и другой стороне, поскольку каждая из сторон мотивирована по-своему и, безусловно, в ущерб развитию страны. Ни власть, ни традиционные лидеры оппозиции до сего времени не желали идти на компромисс, а без этого, собственно, не может начаться диалог и Новая политика. Получается, что обе стороны игнорируют мнение белорусов, которые в своем большинстве высказываются за прагматический компромисс между властью и оппозицией внутри страны и во внешней политике между Россией и Западом (в нашей трактовке все это называется Новой политикой).

Об этом говорят все социологические опросы, которые также с завидным постоянством показывают, что сторонники интеграции с Россией и с Западом делятся примерно на равные части – пятьдесят на пятьдесят. Это означает лишь одно: желание белорусов жить в спокойном мире, в отсутствии напряженностей между Западом и Россией, с одной стороны, а с другой – жить как в Европе: более богато и более успешно. Люди демонстрируют свой повседневный прагматический компромисс через желание свободного перемещения по Европе и евразийскому пространству, в том числе и с целью временных заработков.

Важно также понимать, что сторонники интеграции с Россией не являются противниками «евроремонта» уже по определению. Ведь от лучшей жизни еще никто не отказывался, особенно когда улучшения могут быть осуществлены без радикальщины и потрясений, то есть без разрыва союзнических отношений с Россией. Эти настроения белорусов в разы усилились на фоне киевского «майдана» и последующих событий в Украине. Поэтому простые белорусы придерживаются более мудрой и житейской позиции: не Беларусь в Европу, а европейские стандарты и правила в Беларусь и Евразийский союз.

Из сказанного следует, что нынешняя власть должна сильно подумать над тем, как исполнить волю людей, выступающих за налаживание диалога внутри страны и, соответственно, за улучшение партнерских отношений с Западом. Традиционные оппозиционные лидеры также должны как минимум научиться уважать мнение людей, особенно в части союзничества с Россией. Волю людей, которым давно надоела пустопорожняя «бодаловщина» между властью и оппозицией, раньше или позже исполнять придется. «Глас народа – глас Божий», – утверждали древние мудрецы. Так последуем за мудрыми! Трагические потрясения нашему народу и государству не нужны.

Личные интересы, забота о семье, близких, желание жить лучше – все это определяет общее настроение людей по формированию первичного (базового) уровня востребованности Новой политики, открывающей путь переменам к лучшему. Эта востребованность в массовом сознании предстает не столько в виде политических или социально-экономических терминов, сколько в виде ценностных, мировоззренческих смыслов, связанных все с тем же стремлением жить в безопасности, быть здоровыми и счастливыми. Подобные ценностные устремления характерны для жизнедеятельности любого социума и белорусы не исключение. Таким образом, востребованность Новой политики связана с базовыми, мировоззренческими ценностями индивидуального и массового сознания, что является непреложным фактором для деятельности любой успешной власти или неуспешной, если власть игнорирует подобные житейские устремления людей.

Государство как общественный инструмент либо шаг за шагом удовлетворяет базовые устремления людей, либо нет. В последнем случае в обществе накапливаются политические, экономические, социальные и иные напряженности и противоречия, ведущие, как известно, к потрясениям и всякого рода революциям и «майданам».

Второй базовый уровень востребованности Новой политики связан с необходимостью более активного вхождения белорусского общества в структуру глобального социума. Чтобы адекватно реагировать на всевозможные вызовы, нужен межнациональный диалог. Это особенно важно в связи с обострением российско-американских отношений, что увеличивает, например, потенциальную опасность ядерного столкновения.

Со всеми этими рисками и угрозами Беларусь оказалась тесно связанной, и белорусским элитам надо думать над тем, как реализовать Новую политику в интересах страны, региона и глобального мира в целом. Общий мир – общая забота и ответственность. Пришло время белорусам «собирать камни»: консолидироваться и становиться нацией, ответственной за собственный дом и за мир на границах со своими соседями.

Если белорусы пойдут путем Новой политики, путем еврореформ, развивая диалог внутри страны и партнерские отношения с Западом, сохраняя при этом союзничество с Россией, – это и будет путь к успешной Беларуси.

Избиратели ждут!

Возможно ли начало Новой политики после президентской кампании 2015 года? Вполне возможно. Более того, положения Новой политики могут быть отражены в предвыборных программах кандидатов в президенты как от власти, так и от оппозиции. А если оперативно подключить к этой работе лучших специалистов, то уже в этой кампании можно продемонстрировать электорату своего рода «дорожную карту» по осуществлению Новой политики для Беларуси. Люди ждут. Люди готовы голосовать за Новую политику, за взвешенные перемены к лучшему. Дело за соискателями высшего государственного поста.

И последнее. Для ответственных политиков и соискателей высшего государственного поста вопрос, в конце концов, не столько в том, кому и как взойти в 2015 году «на престол», а в том, что должна делать Республика Беларусь и ее президент после выборов в это чрезвычайно сложное и тревожное время.

Анатолий ЛЕВКОВИЧ,
председатель оргкомитета по созданию республиканского общественно-просветительского объединения «Социал-демократы за диалог и консолидацию».

Иван АНТАШКЕВИЧ.

ІНІЦЫЯТЫВА

«Народны рэферэндум»: шлях мірных перамен

Больш за год таму ў Беларусі нарадзілася ідэя правядзення новага рэферэндуму – народнага, які выказаўся б па тых пытаннях, што найбольш хвалююць зараз людзей. Пра тое, як успрымаецца ідэя грамадствам, уладамі, пра ўжо зробленае і планы на новы год расказваюць кіраўнікі арганізацый, якія ініцыююць "Народны рэферэндум".

Андрэй ДЗМІТРЫЕЎ, намеснік кіраўніка грамадзянскай кампаніі "Гавары праўду!":

«Дом будуецца проста – цэгла за цэглай...»

Дзясяткі людзей патэлефанавалі ў офісы "Гавары праўду!" апошнімі днямі з адным пытаннем: "Што будзе далей, як вытрымаць новыя выпрабаванні, каму верыць, калі ўласная дзяржава пастаянна падманвае?"

Так, 2015 год не будзе простым. І не столькі праз тое, што недзе ў лістападзе адбудуцца выбары. Народу складана ўжо зараз.

З кожным днём рэкламуемае вертыкаллю "бясплатнае" становіцца такім дарагім, што застаецца толькі слупянець. Паход у краму, напрыклад, усё болей падобны, даруйце, на паход у музей: паглядзеў – і хопіць!

Замест таго каб дапамагаць грамадзянам зарабляць і жыць годна, улада вынаходзіць усё новыя магчымасці залазіць ім у кішэню.

Мы бачым, як многія з моладзі мараць з'ехаць, а значная колькасць дарослых мужыкоў співаецца. І ў тым і ў іншым выпадку прычына адна – адсутнасць магчымасцяў, адсутнасць будучыні.

Гэта азначае наступны сацыяльна-эканамічны дыягназ: застой.

Беларусь дасягнула мяжы і не здольная ісці наперад без мірных перамен. А як іх зрабіць, калі ніхто ні з кім не размаўляе шчыра, па сутнасці, ніхто нікому не верыць, а ўлада ігнаруе запыты грамадства і патрэбы людзей?

Выйсце якое? Зноў прымус?

Але паспяховую краіну праз прымус не пабудаваць, грамадства праз прымус не аб'яднаць. Прымус не дасць Беларусі новыя магчымасці развіцця. Якая ж альтэрнатыва?

Змяніць сітуацыю да лепшага можна толькі праз законны і мірны шлях. Праз тое, што верне прадэклараваную ў Канстытуцыі ўладу народу, і прымусіць урад пачаць перамены.

Падзеі вакол Беларусі яскрава паказваюць: важна не толькі памяняць твар улады, але мець гарантыі, што любая ўлада будзе слухаць людзей. Для гэтага трэба **аб'яднаць грамаду не проста вакол нейкай асобы, а вакол ідэі – якой мы бачым Беларусь. Аб'яднаць не толькі тых, хто сёння супраць улады, але і тых, хто разумее патрэбу ў мірных пераменах і ў самой уладзе. Так мы атрымаем нацыянальную згоду. І на шляху пераўтварэнняў нас ніхто не падзеліць.**

Гэта шлях "Народнага рэферэндуму".

Ён дапамагае аб'ядноўваць тых, хто сёння па розныя бакі, але разумее: Беларусі патрэбны не застой, а развіццё. У гэтым – пытанне самога існавання дзяржавы.

Мы працягнем і надалей паступова набіраць моц, гаварыць пра самыя надзённыя пытанні: даступнасць адукацыі і медыцыны, ваенная бяспека, эканамічныя рэформы, развіццё рэгіёнаў. Мы як хадзілі ад дзвярэй да дзвярэй, так і пойдзем ізноў. Як сустракаліся з уладамі твар у твар, так і будзем ізноў сустракацца. Як рабілі самыя розныя кампаніі, выкарыстоўваючы выбары, так і працягнем ісці гэтым шляхам.

Мы ўпэўнены: наша дзейнасць крок за крокам стварае новыя магчымасці ў Беларусі, каб адбыліся мірныя перамены. Так будуецца дом – цэгла за цэглай.

План "Народнага рэферэндуму" – аб'яднаць грамадства вакол мірных перамен, зрабіць іх магчымымі і не даць нікому ігнараваць волю грамадства. Ці гэта атрымаецца ў 2015-м?

Зробім усё, каб атрымалася.

Але яшчэ горш, калі перамены прыйдуць, а мы, грамадства, станемся непадрыхтаванымі. І гэтым скарыстаецца вораг.

"Народны рэферэндум" – рэальная магчымасць быць гатовымі да рэформ у любую хвіліну, бо нас большасць і мы ведаем, якой павінна быць Беларусь.

Юрась ГУБАРЭВІЧ, першы намеснік старшыні Руху "За Свабоду":

«У лютым выйдзем на 100-тысячны рубеж»

Услед за ўжо праанаілізаванымі экспертамі і грамадзянамі пытаннямі нацыянальнай бяспекі, рэформы адукацыі і медыцыны з парадку дня "Народнага рэферэндуму" мы ў хуткім часе зладзім грамадскія слуханні наконт перспектыў еўраінтэграцыі.

Пытанне сфармулявана так: **"Ці падтрымліваеце вы курс на эканамічную інтэграцыю, асацыяцыю і стварэнне бязвізавай прасторы з Еўрапейскім Саюзам?"**

Гэтае пытанне – надзвычай актуальнае. Асабліва на фоне расійскай агрэсіі ў адносінах да суседняй Украіны і ўцягвання Беларусі ў Еўразійскі саюз.

Рух "За Свабоду" разам з партнёрамі па кампаніі "Народны рэферэндум" актывізуе збор подпісаў у яго падтрымку. У лютым выйдзем на 100-тысячны рубеж. Прычым збор подпісаў прыхільнікаў перамен будзе весціся з акцэнтам на пашырэнне геаграфіі "Народнага рэферэндуму" – у новых гарадах, дзе мы яшчэ не былі.

"Народны рэферэндум" – гэта і канкрэтызаванае аб'яднанне тых беларусаў, якія прагнуць перамен, і кансалідацыйная пляцоўка для апазіцыі, што вельмі важна ў год прэзідэнцкіх выбараў. Рух "За Свабоду" выступае за абранне адзінага кандыдата ад апазіцыі. Ім можа стаць у тым ліку і той палітык, па персоне якога спачатку будзе знойдзены кампраміс сярод арганізацый і партый, што бяруць удзел у кампаніі "Народны рэферэндум".

Але тут больш важная нават не асоба адзінага кандыдата, а яго пазіцыя і праграма. Так, для Руху "За Свабоду" істотна, каб апрача пытанняў "Народнага рэферэндуму" ў праграме "адзінага" была артыкулявана праблема незалежнасці Беларусі і цывілізацыйнага выбару.

Аляксей ЯНУКЕВІЧ, старшыня Партыі БНФ:

«Гарант незалежнасці Беларусі – наша грамадства, наша нацыя»

Год, які пачаўся, будзе вельмі важным у лёсе беларускай нацыі і беларускай дзяржавы. Барацьба за свабоду і незалежнасць, за права быць гаспадарамі на сваёй зямлі і займаць годнае месца ў сям'і еўрапейскіх народаў або страта сваёй дзяржавы і незайздросны лёс нацыянальнай меншасці і "малодшых братоў" у банкрутуючай еўраазіяцкай імперыі – такі выбар будзе стаяць у 2015-м перад намі.

Я веру ў нашу нацыю. Упэўнены: беларусы здольныя абараніць сваю краіну. Дзеля гэтага толькі патрэбна, каб мы як нацыя паверылі ў сваю моц. Каб зніклі апатыя ды абыякавасць, якія так моцна ўкараніліся ў нашым грамадстве. Каб людзі ўсвядомілі тыя пагрозы, з якімі сутыкаецца сёння Беларусь і кожны яе грамадзянін, і каб паверылі, што ад кожнага залежыць і ягоны асабісты лёс, і лёс краіны.

Менавіта дзеля таго, каб абуджаць грамадства і перамагчы апатыю, мы сёння працуем разам з партнёрамі па "Народным рэферэндуме". У 2015-м гэтыя задачы – абуджэнне грамадства і пазбаўленне яго ад апатыі – будуць надзвычай важнымі.

Адна з галоўных форм нашай працы -- грамадскія слуханні па пытаннях, якія мы прапануем у межах рэферэндуму. Яны не толькі даюць магчымасць данесці да далёкіх ад палітыкі людзей меркаванні экспертаў, але і выказацца кожнаму, задаць свае пытанні або ўнесці прапановы. І калі людзі бачаць свае прапановы ў выніковым тэксце рэкамендацый, што рыхтуюцца па кожным пытанні і прапануюцца дзяржаве шырокім колам грамадскасці, яны пачынаюць верыць у сябе, у дэмакратычную апазіцыю, у тое, што ёсць прастора для руху наперад.

Сёлета намі запланаваны дзясяткі слуханняў па ўсёй краіне як у сталіцы і абласных цэнтрах, так і ў райцэнтрах і нават у невялікіх мястэчках. Тыя рэкамендацыі, што падрыхтуюць эксперты з улікам прапаноў удзельнікаў слуханняў і іншых неабыякавых грамадзян, перададзім у профільныя дзяржаўныя органы, апублікуем і шырока распаўсюдзім.

Мы верым, што наша праца ў 2015 годзе будзе паспяховай, што людзі будуць абуджацца і далучацца да працы грамадскіх арганізацый і дэмакратычных партый. І што абуджанае грамадства станецца тым надзейным гарантам незалежнасці Беларусі, які здолее абараніць лёс краіны і еўрапейскую будучыню беларусаў.

Ірына ВЕШТАРД, старшыня БСДП:

«Адукацыя і медыцына – хэдлайнеры нашай палітыкі»

2015-ы для Беларускай сацыял-дэмакратычнай партыі (Грамады) – год прыярытэтаў адукацыі і аховы здароўя. Менавіта на гэтым мы будзем акцэнтаваць сваю ўвагу падчас сваёй дзейнасці ў межах «Народнага рэферэндуму».

Як настаўніца скажу, што ўся сістэма адукацыі перажывае далёка не самыя лепшыя часы. Яе трэба рэфармаваць ад пачатковых дашкольных навучальных устаноў да інстытутаў перападрыхтоўкі кадраў. Калі мы гэтага не зробім, то апынемся на перыферыі цывілізацыйнага развіцця, бо сучаснасць дыктуе зусім іншыя правілы – закончыўшы любую навучальную ўстанову, яе выпускнік акрамя доўгачаканага дыплома павінен мець яшчэ і сучасныя веды. Як пазвае практыка, часам няма ні сучасных ведаў, ні проста ведаў, затое ёсць дыплом, якім можна любавацца і прыкрывацца ў выпадку неабходнасці.

Давучыліся! Вучні і студэнты вывучаюць тры мовы – рускую, беларускую і англійскую, але пасля заканчэння школ і ўніверсітэтаў у лепшым выпадку могуць размаўляць ды пісаць толькі па-руску і тое з памылкамі. Пра веданне астатніх моў маўчу – спрэс навучэнцы кажуць, што «ведаюць», а звязаць тры словы не могуць... Што да прыродазнаўчых навук, то хачу сказаць: для таго, каб падрыхтаваць вучняў і студэнтаў, патрэбна сучасная матэрыяльна-тэхнічная база з сучаснымі лабараторыямі ў кожнай школе і ўніверсітэце, а гэтага няма.

Медыцына ў цэнтры ўвагі, бо кожны з нас час ад часу звяртаецца да ўрача, але што мы ў многіх месцах бачым? Перапоўненыя паліклінікі, адсутнасць індывідуальнага падыходу, недахоп сучаснага абсталявання і спецыялістаў, празмерная цэнтралізацыя галіны і нічым не абгрунтаваныя платныя паслугі. Апроч таго, урачы падчас прыёму больш запаўняюць розныя паперкі, чым аглядаюць пацыента.

У нас няма практыкі сямейных урачоў, і гэта таксама выклікае праблемы. У нас не вытрымліваюцца нарматывы па аглядзе пацыентаў.

Педагогі і медыкі не могуць пpackазыраць тым, што маюць высокія заробкі, адсюль і карупцыя, калі за адпаведную плату ставіцца залік ва ўніверсітэце ці пацыент атрымлівае больш якаснае лячэнне.

Беларуская сацыял-дэмакратычная партыя (Грамада) лічыць, што менавіта адукаваныя і здаровыя грамадзяне мусяць стаць асновай нашага соцыуму, бо карысці ад гэтага значна больш, чым ад змаргіналізаванага і хворага грамадства.

«Народны рэферэндум» – выклік сучасным праблемам, якія дагэтуль застаюцца нявырашанымі, але, як паказвае час, патрабуюць неадкладнага вырашэння.

Нагадаем, на ініцыяваны "Народны рэферэндум" прапанаваны шэсць пытанняў:

- **Ці згодны вы, што ў дзяржаўных установах адукацыі і аховы здароўя ўсе паслугі грамадзянам Беларусі павінны аказвацца бясплатна?**
- **Ці згодны вы, што кіраўнікі выканкамаў гарадоў, раёнаў, абласцей павінны абірацца прамым галасаваннем грамадзян?**
- **Ці падтрымліваеце вы курс на эканамічную інтэграцыю, асацыяцыю і стварэнне бязвізавай прасторы з Еўрапейскім Саюзам?**
- **Ці згодны вы, што дзеля забеспячэння нейтральнага статусу Беларусі ў краіне павінна быць забаронена размяшчэнне замежных вайсковых аб'ектаў, ядзернай зброі, а беларускія вайскоўцы не мусяць несці службу за мяжой?**
- **Ці згодны вы, што адна і тая ж асоба не можа займаць пасаду прэзідэнта больш за два тэрміны?**
- **Ці згодны вы, што грошы, атрыманыя ад запланаванай урадам прыватызацыі, у першую чаргу павінны пайсці на кампенсацыю ўкладаў, згубленых падчас дэвальвацыі-2011, і стварэнне працоўных месцаў?**

ДИАЛОГ С ВЛАСТЬЮ

Инициатива «Народный референдум» попыталась в 2014 году наладить разговор с властью вокруг темы возможных мирных перемен в Беларуси

Главный акцент был сделан на депутатов Палаты представителей Национального собрания – они ведь формально представители граждан в высшем органе власти.

Каждый из 110 депутатов минимум дважды получил письма от руководителей организаций, инициирующих «Народный референдум», с предложением публично высказать свое отношение к этому вопросу.

У 40 членов ПП активисты побывали на личных приемах: предлагали поднять проблему на парламентской сессии.

После общественных слушаний в двух десятках городов Беларуси по вопросам образования, здравоохранения и национальной безопасности экспертами «Народного референдума» были выработаны соответствующие рекомендации. Они переданы при личных встречах руководителям министерств и профильных комиссий Палаты представителей, а также направлены в государственные СМИ – «Настаўніцкую газету», «Медицинский вестник» и «Во славу Родины».

Рекомендации не остались без внимания. Вот, в частности, ответ председателя постоянной комиссии Палаты представителей по здравоохранению **Александра Цецохо:** «Комиссия... **в целом поддерживает предложения** (*экспертов «Народного референдума. –* ***Прим. ред.***)».

При этом, заявлено в письме, ряд предложений уже были учтены в «Плане мероприятий по повышению эффективности работы отрасли здравоохранения до 2020 г.», Национальной стратегии развития здравоохранения, иных нормативно-правовых актах.

По мнению автора документа, система здравоохранения в Беларуси «носит преимущественно государственный характер» и «обеспечивает оказание качественной бесплатной медицинской помощи гражданам».

Как утверждается далее, расходы на сферу медицины в республике находятся на уровне 4 процентов ВВП, что «соответствует уровню многих европейских стран». Но, как оказалось, поставленные государством задачи планируют довести приведенный уровень расходов до 7 процентов валового внутреннего продукта к 2030 году.

Будет развиваться практика оказания платных услуг населению и добровольного медицинского страхования. Более широко планируется внедрять институт врачей общей практики и усиливать роль участковых врачей, информирует А. Цецохо.

Республиканским бюджетом на 2015 год также предусмотрено сокращение количества дней пребывания пациентов в стационаре, на долю амбулаторных услуг населению будет выделено не менее 40 процентов от общего объема средств, предусмотренных финансированием сферы медицины.

«Считаем возможным использование предложенных инноваций по реформированию системы здоровья в Республике Беларусь в нашей дальнейшей работе, благодарим за небезразличие к проблемам отрасли и вашу активную гражданскую позицию», – резюмирует свой ответ депутат.

Сергей НЕЧАЕВ.

В зеркале социологии

Согласно последнему исследованию НИСЭПИ (зарегистрирован в Вильнюсе):

– каждый третий гражданин Беларуси знает об идее проведения «Народного референдума»;

– из них 31% поддерживает эту инициативу;

– столько же граждан готовы поставить свою подпись в ее поддержку;

– 34,4% респондентов убеждены: если Палата представителей откажется назначать референдум, белорусам следует воспользоваться правом, данным Конституцией, и самим назначить референдум, продолжая собирать необходимые для этого подписи;

– 48% граждан убеждены: после выборов 2015 года нужно не организовывать массовые протесты, а добиваться от властей перемен через проведение «Народного референдума».

КАЛОНКА АЛЕСЯ НЯЎВЕСЯ

Паабяцалі скідкі – і члены ўвачавідкі

Як паведаміў першы сакратар Мінскага гарадскога камітэта БРСМ Юрый Чэчукевіч, вядуцца перамовы з камерцыйнымі арганізацыямі з тым разлікам, каб члены БРСМ атрымлівалі іхнія тавары і паслугі са скідкамі.

Верхаводу маладзёнаў
Хоць ты крычма закрычы,
Думу думае штодзённа,
Спаць не можацца ўначы,
Бо над ім вісіць, як молат,
Найгалоўная з праблем:
Верне нос чамусьці моладзь
Сёння ад БРСМ.
Угаворваць – мала толку,
Атрымаецца аблом.
І хоць ты гані ў суполку
Маладзёнаў бізуном.
Толькі марныя спадзеўкі –
Не паможа нават кол,
Каб паджгалі хлопцы-дзеўкі
У так званы "камсамол".
Значыць, трэба нейкі пернік
(З бізуном не падыходзь!),
Каб яны гурмой паперлі
У шарэнгу дабрахоць.
І з'явілася аб'ява:
"Атрымаць амаль дарэм
Рэчы-шмоткі мае права
Кожны член БРСМ.
А таксама і паслугі
Ім абыдуцца танней..."
Так бы мовіць, не з-пад пугі,
Як яно было раней,
Нашы хлопцы і дзяўчаты
Дружна рушылі ў рады,
Люд на грошы небагаты,
Ды затое мaлады.
Жыў дасюль без тэлефона,
Прапіваў рублі Антон.
І таму намер ягоны –
Мець, нарэшце, тэлефон.
Падказаў таварыш нейкі:
– Ці ж дурны ты, як бязмен?
Купіш "трубку" за капейкі,
Калі ты суполкі член.
Уступіў Антон у члены –
Ён і праўда не дэбіл,
І цяпер у хлопца змены –
Мае лепшую з "мабіл".
Дзеўка пекная Паліна,
Але ёсць у клёпках дур:
Кожны дзень рабіць павінна –
Гэтак лічыць – манікюр.
Ну а як жа без басейна?
Ці ж не трэба ёй масаж?
І пры тым заробак ейны
Цэлых тры мільёны аж!
Вось і выспела дылема:
Каб не траціць свой рубель,
У рады "бээрэсэма"
Ёй ісці ці на панэль?
У путаны
Лёс складаны:
Здзекі чыняцца парой,
На душы ўзнікаюць раны...
І Паліна "стала ў строй".
Захацеў падлетак Вова
"Камсамольцам" стаць, бо ён
Пра камп'ютар марыць новы,
"Наварочаны" айфон.
Але грошай – плача хлопец –
Мала выдалі бацькі,
І без скідкі іх не хопіць,
Каб купіць айфон такі.
Ды сказалі ў кабінеце
Вову, мокраму ад слёз:
– Нам, на жаль, не трэба дзеці,
Ты б яшчэ крыху падрос...
Але мы, Валодзька, верым:
Ты нам родная душа.
Так што трошкі піянерам
Пахадзі, браток, спярша.
І адзіны толькі Ваня,
Хоць юнак і не нацдэм,
Не выказвае жадання
Стаць у строй БРСМ.
"Камсамол" для Вані гідкі,
Абыходзіць за вярсту.
А чаму? Не робіць скідкі
На гарэлку й наркату.

* * *

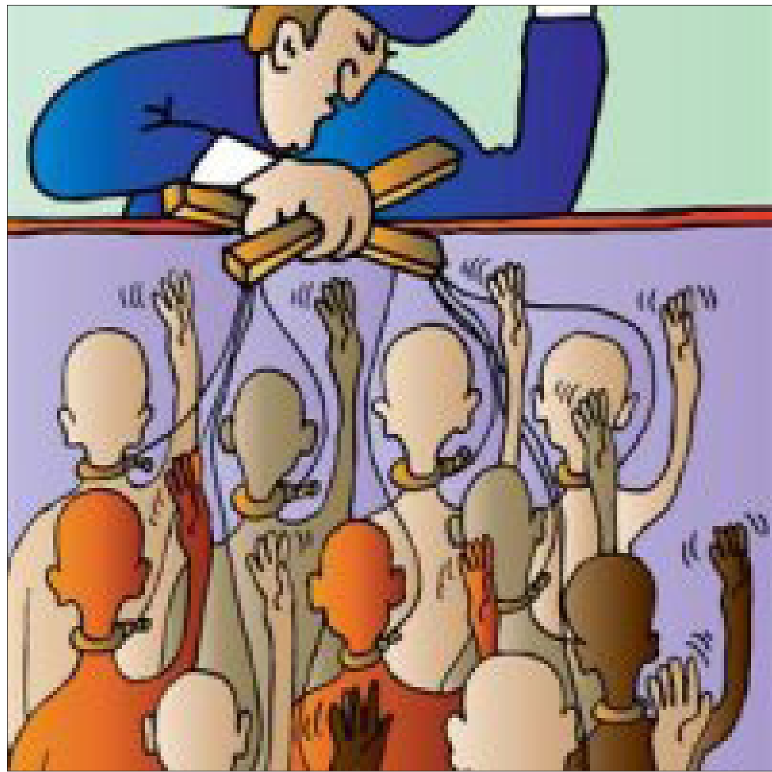
А давацьмуць на халяву
Піва, воблу, каўбасу,
Дык і я, бадай, заяву
"Камсамольцам" занясу.

НЕ МАГУ МАЎЧАЦЬ!

Чаму такі недавер амаль да дзевяці з паловай мільёнаў чалавек?

Напрыканцы 2014 года, прадстаўляючы спадара Кабякова ўраду Беларусі, Аляксандр Лукашэнка падзяліўся меркаваннямі, чаму ён вымушаны будзе пайсці на чарговыя прэзідэнцкія выбары. Іх сутнасць, мне думаецца, можна звесці да наступнага: маўляў, я не магу пакінуць абы-каму краіну, для якой столькі зрабіў, з маім зыходам Беларусь могуць разарваць, а назіраць за гэтым я не маю права.

Скажу шчыра, такі пасаж мяне не толькі здзівіў, але і абразіў. Менавіта ён стаў падставай для гэтых разважанняў, якія я прапаную чытачам "Народнай Волі". Па-першае, чаму такі недавер да амаль дзевяці з паловай мільёнаў насельніцтва Беларусі? Што, сярод такой вялікай колькасці няма асоб, якія могуць годна выконваць абавязкі прэзідэнта краіны? Нельга пагадзіцца з тым, што толькі такі "самародак", як спадар Лукашэнка, мог з'явіцца на свет у сярэдзіне XX стагоддзя. І потым, за апошнія гады ў краіне з'явілася пэўнае кола асоб, якое набыло адукацыю за мяжой, мае вопыт працы ў грамадскіх, вытворчых і іншых арганізацыях. Чаму б не даць "зялёнае святло" ім? Хіба ў 1994 годзе Лукашэнка быў больш падрыхтаваны? Упэўнены, што не. **Дарэчы, мы аднагодкі, таму і звяртаюся да яго як роўнага.**

Па-другое, якія вынікі дваццацігадовага кіравання мы маем? Пытанне няпростае. Напэўна, кожны на яго можа адказаць па-свойму. Я паспрабую паглядзець на гэтыя вынікі з пункту гледжання сённяшняга свайго жыцця і жыцця Беларусі. Зразумела, лагічна пачаць з эканамічнага боку.

Маю за плячыма звыш 40 гадоў працоўнага выкладчыцкага стажу, кандыдат навук, дацэнт. Пенсія крыху большая за тры мільёны рублёў. На гэтыя грошы ў Мінску пражыць складана, таму здаю кватэру і жыву ў бацькоўскім доме ў родных Смілавічах. Да таго ж разлічваюся за даўгі, узятыя на набыццё кватэры малодшаму сыну. Вырас у сям'і, дзе раскошы не ведалі. Бацькі прывучылі жыць сціпла, за што вельмі ім удзячны. За ўсё сваё жыццё толькі аднойчы здзейсніў вандроўку ў далёкае замежжа – у Балгарыю. Хаця сам па прафесіі географ, вандраваць не проста хацелася, а трэба было. Але за што? За чатыры з паловай мільёны рублёў, якія атрымліваў на апошнім месцы працы ў 2014 годзе перад выхадам на пенсію? Такую абразу з боку дзяржавы за такія заробкі людзям вышэйшай кваліфікацыі дараваць немагчыма. А што казаць пра тых, хто працаваў разам са мною і не меў вучоных ступеняў і званняў? Гэта не жыццё, а выжыванне.

Як у гэтых адносінах выглядае Беларусь? Калі верыць дзяржаўным сродкам масавай інфармацыі, някепска. Сярэдні заробак па краіне перавышае сёння 6 мільёнаў рублёў. Не трэба быць вялікім эканамістам, каб зразумець, з чаго складаецца такая лічба. Ёсць катэгорыя людзей, якія атрымліваюць нават шмат, а ёсць тыя, у каго заробкі мізэрныя. А ў сярэднім выглядае прывабна. Быў шакіраваны, калі даведаўся, што шэраг дырэктароў сярэдніх агульнаадукацыйных школ у звестках аб сваіх даходах (перад выбарамі ў Палату прадстаўнікоў) мелі сярэднемесячны даход большы за 10 мільёнаў рублёў. Што ўжо казаць пра чыноўнікаў вышэйшага ўзроўню?

Колькі ўжо сказана, што сярэдняя арыфметычная велічыня – гэта не той паказчык, якім павінна ганарыцца ўлада. Ёсць іншыя. Можа, цяпер, калі міністрам эканомікі стаў былы міністр Нацстаткамітэта спадар Зіноўскі, сітуацыя зменіцца ў лепшы бок. Не ў сэнсе павелічэння заробкаў, а хаця б іх аб'ектыўнага адлюстравання. Заўважце, пакуль я кажу пра агульныя заробкі, а не рэальныя. Калі ж увязаць іх з нашымі цэнамі, ахоплівае жах. Такой інфляцыі не было на працягу апошніх гадоў практычна ні ў адной краіне Еўропы. Калі даведаўся з прэсы, што ў Парыжы цэны на многія рэчы ніжэйшыя, чым у Мінску, чуць прытомнасць не згубіў. Тут ужо ўзнікае пытанне аб тым, не як мы жывем, а як выжываем са сваімі заробкамі? І гэта пры такіх нізкіх цэнах на прыродны газ, у параўнанні з тымі, па якіх яго набываюць нашы суседзі!

Адсюль яшчэ адна праблема – здароўе нацыі. Калі зыходзіць з яго вызначэння, якое дае Сусветная арганізацыя аховы здароўя, – "стан поўнага фізічнага, псіхічнага і сацыяльнага задавальнення, а не толькі адсутнасць хвароб ці калецтва" – узнікае пытанне: ці засталіся ў нас яшчэ здаровыя людзі? Зразумела, сітуацыя пагоршылася не за апошнія 20 гадоў. Але і не бачыць таго, як дзяржава мэтанакіравана ішла да свайго сумнага сусветнага лідарства па ўжыванні алкаголю на душу насельніцтва, таксама нельга. Ну а тое, як уздымае сацыяльны настрой штодзённае павышэнне цэн, вырашэнне розных праблем органамі ўлады, з якімі сутыкаюцца людзі, хай лепш скажуць сацыёлагі. Як вынік – адсутнасць натуральнага прыросту насельніцтва больш чым у 100 адміністрацыйных раёнах краіны і яго абсалютнае скарачэнне на працягу апошніх амаль дваццаці гадоў. **Не выратоўвае Беларусь і пазашлюбнае нараджэнне дзяцей, якое складае, калі верыць некаторым крыніцам, каля 20% ад усіх народжаных. Што гэта, як не разбэшчанасць?** А з другога боку, хто вывучаў праблемы маці-адзіночак? Чаму іх становіцца ўсё больш і больш?

Сёння ў шэрагу краін Азіі і Афрыкі чакаемая працягласць жыцця большая, чым у нас. Калі многія мужчыны ў сельскай мясцовасці не дажываюць нават да пенсіі, вінаватымі ў гэтым лічыць толькі саміх мужчын было б памылковым.

Аднак не хлебам адзіным жыве чалавек. Яму яшчэ трэба відовішчы. Гэтага дабра хапае. Калі ўважліва паглядзець, хто забаўляе жыхароў сталіцы, іншых буйных гарадоў Беларусі – гэта будуць пераважна расійскія выканаўцы. Не паварочваецца язык назваць іх зоркамі, таму як у большасці сваёй гэта звычайная шэрасць. А музыку хто заказвае? Напэўна, дзяржава ў твары Мінкульта і іншых масавікоў-забаўнікаў. **Пра сельскіх жыхароў, якія ў большасці сваёй абагачаюць сябе духоўна амаль выключна праз дзяржаўныя тэлеканалы, казаць без слёз немагчыма. Такога замбіравання і такой дэградацыі, якія назіраюцца апошнія гады, напэўна, няма на абшарах усёй Еўропы.** А дзе ж прыярытэтная палітыка ў адносінах да свайго, нацыянальнага? Быў па сутнасці адзіны міністр ва ўрадзе, гады два таму, які размаўляў па-беларуску, дык і таго накіравалі ўдасканальваць французскую мову. Я маю на ўвазе спадара Латушку. Калі, нарэшце, хоць адна ВНУ стане беларускай? Новапрызначаны міністр адукацыі спадар Жураўкоў выказаўся, што гэтага рабіць не трэба, студэнты могуць вольна размаўляць ці па-руску, ці па-беларуску, а выкладчыкам ніхто не забараняе чытаць лекцыі па-беларуску. А як быць тым вучням, на жаль, нешматлікім, якія яшчэ маюць магчымасць атрымаць адукацыю на роднай мове і хацелі б далей вучыцца менавіта на ёй? Як бы прыстойна выглядаў прафесар Журавкоў, калі б чытаў свой курс па-беларуску для студэнтаў БДУ!

Нехта скажа: сёння амаль на кожным факультэце шмат студэнтаў – выхадцаў з замежных краін. Ну і што? Перш чым прыступіць да асноўных заняткаў, яны вывучаюць рускую мову. А чаму не беларускую? Хто плаціць, той і заказвае музыку... Што ж, калі той жа ўніверсітэт хоча зарабіць на замежных студэнтах, то чаму яго выкладчыкам не чытаць для іх лекцыі асобна ад беларускіх хлопцаў і дзяўчат?

Што ні кажыце, а шмат хітрасці ў гэтым, ды і ва ўсім нашым жыцці. А вось розуму і здаровага сэнсу не хапае. Дух нацыі не проста трэба захаваць, а абапірацца на яго, якія б пераўтварэнні ні праводзіліся. А фарміруе гэты дух найперш мова. Вопыт іншых краін гэта толькі пацвярджае. Калі мы самі сябе не паважаем, хто нас будзе паважаць? Як можна разумець тое, што першыя асобы краіны вельмі рэдка сустракаюцца з прадстаўнікамі творчай інтэлігенцыі?

Між тым трывалы падмурак для сапраўднага адраджэння нацыі быў створаны на пачатку 90-х гадоў XX стагоддзя. На яго можна і трэба было абаперціся, як гэта зрабілі нашы суседзі – Латвія і Літва. А што пачалося? Гульні. Адразу сцвярджалася, што мова каўбасы не дадасць. Затым, што на беларускай мове немагчыма выказаць глыбокую думку. А пасля, што мы тыя самыя рускія, толькі са знакам якасці. Гульні, як вядома, з сур'ёзнымі рэчамі да дабра не прыводзяць. Латвія і Літва ўжо ў еўразоне, а мы не ведаем, як выратаваць свой рубель і шукаем вінаватых. Расія не сароміецца казаць пра нейкі "рускі свет", а мы, як мышы пад венікам, сядзім і чакаем, калі чарговую пазыку дадуць. Дык ужо набралі столькі, што дай Божа ўнукам разлічыцца.

А як можна разглядаць пошукі ворагаў у роднай Айчыне? То пятая калона, то абразлівае "свядомыя". Уся наша бяда якраз у тым, што свядомасці і розуму нам не хапае. Калі ў ход ідуць такія "сучасныя" метады кіравання, як "пасадзіць", "надзець наручнікі", поспехаў чакаць не даводзіцца. Неабходна яднаць нацыю, а не ствараць і шукаць ворагаў.

Як можна зразумець частыя спасылкі высокіх чыноўнікаў на нашу стабільнасць? Зразумела, што яны ўкладваюць у яе свой, зацікаўлены сэнс. Вось, маўляў, глядзіце, ва Украіне вайна, ва ўсіх рэспубліках былога Саюза неспакойна, а ў нас "тишь, гладь да Божья благодать". Чыя ў гэтым заслуга? Скажу: на працягу апошніх стагоддзяў у Беларусі ніколі не было варожасці, тым больш канфліктаў паміж рэлігійнымі канфесіямі, людзьмі. І заслуга тут у першую чаргу народа, які выпрацаваў у сябе такі спакойны менталітэт.

Пісаць гэты ліст мне было балюча, таму што маіх чаканняў Аляксандр Лукашэнка, на жаль, не апраўдаў. Хаця ў другім туры ў 1994 годзе галасаваў за яго. Праўда, выбіраў я яго не пажыццёва.

З павагай –
Вячаслаў САСНОЎСКІ, кандыдат навук, дацэнт.
г.п.Смілавічы.

ПЫТАННЕ–АДКАЗ

Калі скончыцца прыватызацыя жылля?

Так склаліся абставіны, што прыватызаваць сваю кватэру мы не паспелі. Скажыце, калі ласка, да якога тэрміну можна звярнуцца за прыватызацыяй займаемай кватэры?
Варанцова, Мінск.

Як растлумачылі ў Міністэрстве жыллёва-камунальнай гаспадаркі, прэзідэнцкім указам тэрмін заканчэння працэдуры прыватызацыі жылых памяшканняў дзяржаўнага жыллёвага фонду ўсталяваны да 1 ліпеня 2016 года.

Дарэчы, у міністэрстве адзначаюць, што працэс прыватызацыі ідзе зараз актыўна: тыя, хто па нейкіх прычынах не прыватызаваў жыллё раней, імкнуцца зрабіць гэта цяпер. Хаця здзіўляцца тут няма чаму: не паспееш прыватызаваць памяшканне, у якім жывеш, і яно пяройдзе ў разрад камерцыйнага карыстання. Гэта значыць, што за яго выкарыстанне будзе спаганяцца ўстаноўленая плата. Чалавек (сям'я) змогуць і далей пражываць у гэтым памяшканні, але ўжо будуць за гэта плаціць, дый кватэра ўжо ніколі не пяройдзе ў маёмасць.

Ігар ЗАЛЕСКІ.

З НАГОДЫ

Колькі нарадзілася і колькі памерла?

Чула, як адзін высокі чыноўнік хваліўся з трыбуны: за мінулы год колькасць насельніцтва ў Беларусі павялічылася на некалькі тысяч. Лічба мізэрная, але і яна, мне здаецца, не адпавядае рэчаіснасці. Вось табліца, якая была надрукавана ў нашай раённай газеце напрыканцы мінулага года:

Зарэгістравана за студзень–лістапад 2014 года: першая графа – нараджэнняў, другая – смерцяў

г.Пружаны	235	230
пассаветы		
Ружанскі	52	100
Шарашоўскі	19	45
сельсаветы		
Вялікасельскі	20	34
Зеляневіцкі	15	38
Ліноўскі	30	62
Мокраўскі	20	53
Новазасімавіцкі	18	13
Пружанскі	25	43
Сухапольскі	17	54
Хараўскі	34	57
Шаняўскі	16	39
Шчарчоўскі	2	14
Усяго па раёне:	**503**	**782**

Прычынамі смерці сталі: сардэчна-сасудзістыя захворванні – 342; анкалагічныя хваробы –69; старасць – 208; самазабойствы – 17; іншыя – 144.

Памерла: мужчын – 376, жанчын – 406, людзей працаздольнага ўзросту – 124, дзяцей да 16 гадоў – 6.

Як бачым, за адзінаццаць месяцаў у Пружанскім раёне нарадзілася 503 дзіцяці, а памерла 782 чалавекі. Нават з улікам таго, што, скажам, за гэты час да нас прыехалі 10–20 сямей з замежжа, канчатковыя лічбы не могуць радаваць.

Шмат праблем трэба вырашыць, каб насельніцтва краіны павялічылася.

Алена ГНАУК.
Пружанскі раён.

МЫСЛИ ВСЛУХ

А ведь хочется сходить еще и в кино...

Считаю, что официальные СМИ намеренно отвлекают нас от внутренних проблем. Сколько можно трубить о процветании, когда я, пенсионер, еле-еле свожу концы с концами после оплаты коммунальных услуг?!

Проанализировал ценник одной из витебских столовых. Оказалось, что за месяц стоимость блюд повышалась чуть ли не через день (кефир, сметана, салаты). А ведь кроме питания хочется сходить в кино, парикмахерскую, купить предметы личной гигиены...

МЕНЮ «ОАО ВИТМИЛ»

по столовой на ул Ленина 59/11 на 17-19 января 2015г

ЗАВТРАК с 8-00до12-00 УЖИН с 16-00 до 20-00	Выход	Цена
Салат мясной *(мясо отварное, картофель отварной, лук репчатый, огурцы конс, яйцо, майонез)*	145	14150
Салат из свежей капусты с колбасой «Имперской»	100/30	9600
Салат из капусты, помидор и сладкого перца, яйцо	100/1шт	9800
Салат картофельный с грибами *(картофель отварной, грибы маринованные, лук репчатый, яйцо, масло растительное)*	150	6000
Яйцо, фаршированное сельдью	1/80	4500
ХОЛОДНЫЕ БЛЮДА И ЗАКУСКИ		
Сельдь с луком и маслом растительным	50/30/20	10400
Винегрет с сельдью *(картофель, свекла, морковь, огур конс, масло растительное, сельдь соленая)*	100/20	6600
Салат из свежих помидор, огурцов со сметаной	100	6800
Салат «Свитанок» *(ветчина, мясо птицы. сыр, огурцы консерв, яйцо, майонез)*	100	18200
Лопатка к/з «Пикантная» с огурцом свежим	50/30	12300

Если и дальше так будет, то я не пойду на выборы.

Владимир СТЕПАНИЩЕВ, пенсионер.
Витебск.

РЭПЛІКА

Дык гэта ж у іх, дэмакратаў...

На адным з сайтаў прачытаў, што, адказваючы на пытанні часопіса "Беларуская думка", старшыня Цэнтрвыбаркама Лідзія Ярмошына сказала: "У дзяржавах старой дэмакратыі бюлетэні апускаюць у кардонныя карабы, і нікога гэта не хвалюе".

Дык гэта ж, спадарыня Ярмошына, у краінах з моцнымі дэмакратычнымі ўстоямі. Там нікому і ў галаву не прыйдзе думка сфальсіфікаваць вынікі галасавання. Мы яшчэ не дараслі да такой цывілізацыі. Таму прапаную паставіць падчас прэзідэнцкіх выбараў на ўсіх участках такія скрынкі для ўкідвання бюлетэняў, каб да падліку галасоў ніхто не змог іх ускрыць.

Вера ГАЛОЎЧЫЦ.
Мінск.

ЕСТЬ ВОПРОС!

Почему с нас удерживают часть пенсии, а с них нет?

Моя пенсия – 2.850.000 рублей. Была бы несколько выше, но я продолжаю работать, и какая-то часть удерживается.

У бывших военных, милицейских работников, тех, кто трудился в спецорганах, пенсии в разы больше. И многие из них также продолжают работать. Но из их пенсий удержания не производятся. Считаю, что налицо дискриминация, несправедливость. Ко всем пенсионерам должен быть одинаковый подход со стороны государства.

Николай БЕНЬ, пенсионер, трудовой стаж 46 лет.

З НАТУРЫ

Трывожныя сны Джэка

Гэты дом на не такой і далёкай ад іхняй Станцыі хуткай дапамогі вуліцы Святлана Данілаўна больш-менш ведала. Туды не раз (аднойчы было і два разы на тыдзень) яны з шафёрам Паўлавічам прыязджалі па выкліку.

Запомнілася ёй старая. То была жанчына з бялюткімі кудзеркамі і надзіва блакітнымі (даволі маладымі) вачыма. Наколькі памятала Святлана Данілаўна, жанчына мела статус блакадніцы. Калі ўрач мерала ціск, тая расказвала, як некалі вывозілі яе зімой з заснежанага Ленінграда ў перапоўненым грузавіку цераз Ладагу.

– Разумееце, Светачка, даражэнькая, – так звярталася да ўрача жанчына. – Памятаю, як вакол "ледзяной дарогі" ўзляталі ад выбухаў кусты лёду і вады. Здавалася, і страху не было. А можа, так толькі цяпер бачыцца?

І што запомнілася Святлане Данілаўне: у мыцельніку, дзе апалосквала рукі, на металічных трубках сушылася на газеце шмат кавалачкаў чорнага і белага хлеба.

Калі жанчына ўбачыла запытальны позірк урача, выбачайна патлумачыла:

– Не магу, Светачка, якую-ніякую крошку пакінуць на стале. Няхай лепш высахне. Тут у нас часам прыязджае чалавек з бліжэйшай вуліцы, каня трымае. Нешта выбірае са смеццевых скрынь. Дык я, як сабяру крыху сухароў, аддаю яму. Ён, разумееце, аднойчы мне нават малачка прывёз: казу, аказваецца, трымае.

– І не баіцеся чужому чалавеку аддаваць сухары? – здзівіўся Паўлавіч. – Ён жа, мусіць, і ў кватэры вашай бываў?

– А чаго засцерагацца? Я ж – не багацейка. Ды і чалавек ён, па ўсім бачна, неблагі. Яго па-свойму сустрэў і мой Джэк.

Толькі тут Святлана Данілаўна звярнула ўвагу на сабаку. Ён ляжаў на невялічкай пасцілцы ў канцы калідора і ўважліва сачыў за доктаркай і Паўлавічам.

– Джэк – разумная істота, – патлумачыла былая блакадніца. – Не бойцеся, Святланачка, ён вас не кране. За сваю прызнаў.

І праўда. Джэк пільна сачыў вачыма, як незнаёмая яму жанчына складала ў чамаданчык доктарскае начынне, як апранала куртку. А калі выходзілі, ветліва вільнуў на развітанне хвастом.

– Я вам у наступны раз раскажу, як у Беларусі прыжылася, як тут з мужам пабралася, – паабяцала Кацярына Рыгораўна (так звалі хворую).

Але пачуць пра тое, як ленінградка пазнаёмілася з будучым мужам, Святлана Данілаўна не змагла. Мітуслівая праца (некалькі выклікаў за дзень), сустрэчы з хворымі адсунулі на задні план сустрэчу з той, якую ў некалі цяжкі ваенны год везлі з амярцвелага горада, каб тая вырасла, засталася жыць, працаваць і любіць...

Неяк у паліклініцы Паўлавіч агаломшыў урача:

– Ведаеце, Святлана Данілаўна? Адышла ў лепшы свет наша гаротніца Кацярына. Памерла... Я быў неяк па выкліку каля таго дома. Паверыце? Сабака ляжыць каля пад'езда і нікуды не адыходзіць. Жалобна паскульвае. Чакае, мусіць, гаспадыню.

– Як чакае? – не зразумела ўрач.

– Можа, верыць, што вернецца... Нікому ў рукі не даецца.

Праз колькі дзён, як выдалася вольная хвіліна, Святлана Данілаўна ўгаварыла Паўлавіча пад'ехаць да дому былой блакадніцы.

Джэк і сапраўды сумны ляжаў ля пад'езда. Жанчына пазнала яго па разумных вачах, па тым, як вільнуў хвастом і варухнуў вухам.

Калі Святлана Данілаўна хацела пагладзіць, сабака прыціснуў галаву, настабурчыў шэрсць і ўвесь сцяўся. Нават лапы падцягнуў пад сябе.

– Мы вынясем павадок, на якім яго выгульвала цётка Каця, – падахвоціўся дзяцюк, што стаяў ля пад'езда. – Можа, вас ён і паслухае.

...Нямала намаганняў давялося прыкласці Святлане Данілаўне, каб Джэк дазволіў надзець на сябе ашыйнік.

А пасля ён пасяліўся ў кватэры доктаркі. Спаў на посцілцы (яе перадаў усё той жа хлапчына, што жыў побач з былой гаспадыняй Джэка). Выгульвала новага жыхара дачка доктаркі Рая. Як ні дзіўна, але дзяўчынку Джэк палюбіў адразу. Бег за ёю, калі тая клікала, нёс у зубах купленае ў магазіне ў цэлафанавым пакеце – асцярожна, каб не падрапаць зубамі. Але ноччу з калідора Рая (яна спала блізка) часам чула, як Джэк ціхенька час ад часу паскульвае, быццам па нечым нудзіцца, аб нечым успамінае. Уздыхае.

– Мама, а Джэку сняцца сны? – аднойчы запыталася Рая ў маці.

– Не ведаю. Мусіць, сняцца. Цяжка яму забыць былую гаспадыню. Будзем старацца, каб Джэк хутчэй палюбіў нас. А пакуль у яго – трывожныя сны.

...Доўгімі будуць тыя сны ў Джэка.

Міхась ДАНІЛЕНКА.
Гомель.

ЧЫТАЧ–ЧЫТАЧУ

Дзеці вайны павінны ў дабрабыце дажываць свой век

Я ўважліва прачытаў нататкі Вольгі Антонаўны Маскалёвай "Забота о детях погибших защитников Родины – лучший памятник погибшим». Мяне кранулі яе разважанні. Дарэчы, на той вайне загінуў і мой бацька. Пытанне, якое закранула Вольга Антонаўна, патрабуе асаблівай увагі беларускай улады. Дзеці вайны, а зараз гэта ўжо старыя людзі, павінны ў дабрабыце дажываць свой век. Аб гэтым павінна паклапаціцца ўлада.

Мяне засмуціла вельмі сціплая форма пытання да ўлады, яе спадзяванне на атрыманне нейкай там "материальной помощи» да чарговай гадавіны Вялікай Перамогі.

Паважаная Вольга Антонаўна, на маю думку, не трэба ва ўлады прасіць "материальную помощь", гэта падачка, абраза годных грамадзян Беларусі. Вам трэба патрабаваць ад улады адпаведнай пенсіі, ну, напрыклад, такой, на якую можна было б нармальна дажыць да смерці.

Уладзіслаў ПРУДНІКАЎ.
Аршанскі раён.

Народная Воля
http://www.nv-online.info
3 ЛЮТАГА 2015 г.

УКРАИНА

ОБСЕ обвинила сепаратистов в провале минских переговоров

После закончившейся безрезультатно встречи контактной группы в Минске Организация по безопасности и сотрудничеству в Европе (ОБСЕ) обвинила пророссийских сепаратистов в неготовности к компромиссу. Вместо того чтобы говорить о прекращении огня и выводе тяжелых вооружений из Донбасса, представители сепаратистов потребовали пересмотра прежних договоренностей, сообщила организация.

Кроме того, на встречу в Минске 31 января приехали не те представители самопровозглашенных республик на востоке Украины, которые лично были на нее приглашены, отмечается далее в заявлении.

ПУЛЬС

Во французском Лилле начались судебные слушания по скандальному делу

Одним из фигурантов является бывший глава Международного валютного фонда Доминик Стросс-Кан. Суд продлится до 20 февраля. В общей сложности перед судьями предстанут 14 человек. Все они обвиняются в "сводничестве по предварительному сговору с отягчающими обстоятельствами" и "соучастии в мошенничестве и злоупотреблении общественными средствами", отмечает ТАСС. Следствие по "карлтонскому делу" продолжалось более двух лет. Речь идет о громком скандале в связи с расследованием деятельности подпольной сети проституции в фешенебельном отеле Carlton в Лилле. Подсудимым может грозить до 10 лет тюрьмы и штраф в размере до 1,5 млн евро.

Индия: первая операция по пересадке обеих рук прошла успешно

В течение 16 часов 20 хирургов работали над пересадкой рук 30-летнему мужчине – его бросили под поезд хулиганы, от которых он пытался защитить женщину. Донорские конечности прижились.

Впервые обе руки в ходе одной операции пересадили французские врачи в 2000 году.

В Непале открылся саммит по борьбе с браконьерством

Представители 13 стран Азии прибыли в Непал для участия в пятидневной конференции, посвященной борьбе с браконьерством.

Некоторые виды животных в регионе находятся на грани вымирания из-за активности браконьеров. Среди них – тигры, слоны и снежные барсы.

В Либерии начались испытания вакцин от Эболы

Первое крупномасштабное тестирование вакцин от лихорадки Эбола начинается с понедельника в Либерии. Вакцины были доставлены в страну в условиях строгой секретности.

Как ожидается, в испытаниях вакцин производства компаний GSK и Merck примут участие около 30 тысяч добровольцев.

В прошлом году от крупнейшей в истории вспышки лихорадки Эбола скончалось около 9 тысяч человек. Большинство умерших проживали в Гвинее, Сьерра-Леоне и Либерии.

ЧУЛІ?

Вестэрплатэ замест парада на Краснай плошчы

Ідэя прэзідэнта Польшчы Браніслава Камароўскага, каб на 70-я ўгодкі заканчэння Другой сусветнай вайны сабраць еўрапейскіх лідараў на Вестэрплатэ, сведчыць аб тым, што канец вайны быў пачаткам еўрапейскай інтэграцыі – сказаў міністр замежных спраў Польшчы Гжэгаж Схетына ў інтэрв'ю радыё TOK FM.

Ён дадаў, што падчас урачыстасцяў з нагоды 70-годдзя вызвалення нямецкага лагера "Аўшвіц" прэзідэнт Браніслаў Камароўскі сустрэўся з некалькімі кіраўнікамі дзяржаў і закрануў гэту справу.

Пазней Браніслаў Камароўскі заявіў, што будзе намагацца арганізаваць у Гданьску адзначэнне юбілею заканчэння Другой сусветнай вайны.

"Дата 8 мая ў СССР, у Расіі – гэта час трыумфу. Але не ўсім народам Еўропы гэты трыумф прынёс свабоду. Дасканалым месцам на такую агульнаеўрапейскую сустрэчу павінна стаць Вестэрплатэ, сімвал пачатку Сусветнай вайны", – сказаў Камароўскі ў размове са штодзёнкай Gazeta Wyborcza.

На ўрачыстасць плануецца запрасіць усіх кіраўнікоў краін Еўрапейскага Саюза.

ПАМЯТЬ

Освенцим

Мир широко отметил 70-летие освобождения узников нацистского концлагеря «Освенцим».

Этот лагерь, расположенный в Польше, был самым большим нацистским лагерем смерти.

Первый комендант лагеря Рудольф Гесс дал на Нюрнбергском процессе показания, что только газом «Циклон Б» в Освенциме было убито около 2 с половиной миллионов человек. Современные историки считают, что только одних евреев из занятых немцами стран Европы туда за 1940–1945 гг. было свезено не меньше миллиона ста тысяч человек. А еще по меньшей мере 140 тысяч поляков, 20 тысяч цыган, более 10 тысяч советских военнопленных. Около 4 тысяч погибших узников Освенцима – белорусы.

Лагерь «Аушвиц-Биркенау» был освобожден Красной армией 27 января 1945 года. В 1947 году на территории лагеря был открыт музей.

В эти дни его посетили руководители многих стран. Приехали и те, кто выжил в этих застенках, приехали, чтобы принять участие в памятных мероприятиях. Бывшие заключенные возложили цветы к "Стене смерти", где были расстреляны десятки тысяч узников.

Главная мысль, которая звучала на прошедшей неделе, – не допустить повторения ужасного прошлого. Тем более что снова в Европе льется кровь... В восточной Украине.

Алесь ДРАБЧУК.

МИРОВЫЕ ПРОБЛЕМЫ

Искусственный интеллект – угроза человечеству?

Профессор **Стивен Хокинг**, один из самых уважаемых и известных британских ученых, заявил, что усилия по созданию мыслящих машин могут привести к тому, что само существование человечества окажется под угрозой. В интервью Би-Би-Си он отметил, что *«появление полноценного искусственного интеллекта может стать концом человеческой расы».*

Это апокалиптическое предсказание прозвучало в ответ на вопрос о новой технологии, которой профессор пользуется для общения с внешним миром. Профессор Хокинг, страдающий латеральным амиотрофическим склерозом, для передачи речи пользуется специальной системой, разработанной американской компанией Intel. В создании оборудования для Хокинга принимали участие и эксперты по обучению искусственного интеллекта из британской компании Swiftkey. Их технология, уже применяемая в клавиатуре смартфонов, "изучает" ход мыслей профессора и предлагает слова, которые тот мог бы употребить в следующей фразе.

Опасны ли нам роботы?

Стивен Хокинг отметил, что примитивные формы искусственного интеллекта, уже существующие на сегодняшний день, доказали свою полезность, но он опасается, что человечество создаст что-то такое, что превзойдет своего создателя. *«Такой разум возьмет инициативу на себя и станет сам себя совершенствовать со все возрастающей скоростью. Возможности людей ограничены слишком медленной эволюцией, мы не сможем тягаться со скоростью машин и проиграем»,* – сказал Хокинг.

Однако далеко не все придерживаются такой пессимистической точки зрения. *«Я думаю, что мы останемся хозяевами создаваемых нами технологий еще очень и очень долгое время, и они помогут нам решить многие мировые проблемы»,* – так считает **Ролло Карпентер,** создатель веб-приложения Cleverbot.

Программное обеспечение Cleverbot хорошо зарекомендовало себя в так называемом тесте Тьюринга. Суть теста Тьюринга заключается в следующем: может ли человек, общающийся с другим человеком и компьютером, на основании ответов на вопросы определить, в каком случае его собеседником является человек, а в каком – машина. Задача компьютера – так подстроиться под человеческую логику, чтобы его было невозможно распознать.

Cleverbot сумел обмануть немало людей, успешно сымитировав ход человеческой мысли.

Восстание машин

Ролло Карпентер полагает, что до создания необходимых алгоритмов, которые приведут к появлению полноценных искусственных интеллектов, остается еще несколько десятилетий.

«Мы не можем с уверенностью сказать, что произойдет, когда машины превзойдут нас интеллектом. Следовательно, мы не можем предсказать и то, как они поведут себя: станут ли они нам помогать, нас игнорировать или же рано или поздно нас уничтожат?» – полагает он.

Однако Карпентер все-таки склонен считать, что искусственный интеллект окажется позитивной силой.

При этом профессор Хокинг не одинок в своем пессимистическом видении будущего. Есть опасения, что в краткосрочной перспективе машины, обученные выполнять грязную механическую работу, лишат людей миллионов рабочих мест.

А в более отдаленном будущем машины могут стать основной угрозой нашему существованию, опасается инженер и предприниматель, основатель космической компании SpaceX **Элон Маск.**

Рори КЕХЛАН-ДЖОНС.

ПРОГНОЗЫ

Билл Гейтс призвал мир приготовиться к вспышке новой Эболы

Билл Гейтс, основатель корпорации Microsoft, ныне занимающийся в основном благотворительностью, выступая во вторник на конференции по сбору средств для организации GAVI, которая занимается проблемой вакцинации жителей бедных и развивающихся стран, заявил, что риск возникновения пандемий должен заставить людей быть предусмотрительными, пишет The Local.

«Более сложный (чем вирус Эбола) возбудитель может появиться в любое время, будь то новая форма гриппа, атипичной лихорадки или какой-то совсем новый вирус», – заявил миллиардер в интервью AFP.

«Мы не можем быть уверены в том, что это произойдет, но вероятность достаточно велика, чтобы вынести уроки из эпидемии Эбола и задать себе вопрос: готовы ли мы к этому? Это можно сравнить с подготовкой к войне, когда мы строим самолеты и обучаем солдат».

Он отметил, что готовность включает в себя группы волонтеров, которые могут быть мобилизованы в кратчайшие сроки в случае необходимости. Такие схемы применялись в трех странах, наиболее пострадавших от заболевания, – Гвинее, Либерии и Сьерра-Леоне.

Билл Гейтс, которого журнал Forbes называет самым богатым человеком в мире с состоянием 80 млрд долларов, ежегодно жертвует около 4 млрд через Фонд Билла и Мелинды Гейтс на помощь для самых обездоленных жителей планеты. Он также является ключевым спонсором GAVI.

Тем не менее Билл Гейтс выразил обеспокоенность тенденцией к отказу от прививок на Западе, который приводит к опасным вспышкам заболеваний.

«Очень жаль, что в богатых и развитых странах мы не можем добиться 100%-ной вакцинации. Люди отказываются от прививок, предпочитая стать потенциальным источником инфекции для тех, кто не может себя защитить», – сказал он, приведя в пример последние вспышки практически изжитых болезней – кори и коклюша.

ЗА БУГАМ

Грошы ад Еўракамісіі на транспарт

Еўракамісія прыняла рашэнне перадаць 293 мільёны еўра на транспартныя праекты ў Польшчы. Інвестыцыі будуць рэалізаваны ў Варшаве, Лодзі, Шчэціне і Познані.

Праекты прадугледжваюць набыццё некалькіх дзясяткаў сучасных трамваяў у Варшаве, дапасаваных для патрэб людзей сталага ўзросту і асоб з абмежаванымі магчымасцямі. Частка сродкаў будзе накіравана на мадэрнізацыю трамвайнай і тралейбуснай інфраструктуры ў Шчэціне і Познані. Усе праекты прафінансаваны ў рамках праграмы "Інфраструктура і асяроддзе" і павінны завяршыцца да канца гэтага года.

Да 2020 года Польшча павінна атрымаць агулам каля 80 млрд еўра.

ВУП вырас на 3,3%

Польскі валавы ўнутраны прадукт (ВУП) вырас у мінулым годзе на 3,3%, – паведамляе Dziennik – Gazeta Prawna. Гэта нядрэнны вынік, калі памятаць пра ранейшыя прагнозы. Напрыклад, Міністэрства фінансаў падрыхтавала летась бюджэт, прагназуючы, што ВУП вырасце толькі на 2,5%.

21 мільярд еўра

Польшча добра справілася з расійскім эмбарга на харчаванне. Нягледзячы на тое, што ва ўсходнім напрамку краіна экспартуе значна менш, летась польскія фірмы прадалі за мяжу харчавання на 21 млрд еўра.

Экспарту спрыяе тое, што Польшча знаходзіцца ў Еўрасаюзе, куды трапляе найбольш тавараў – ажно 70%.

СУДЬБЫ

Упала со скалы, когда возлюбленный сделал ей предложение

Девушка, гражданка Болгарии, переволновалась от поступка молодого человека и начала прыгать, в результате чего сорвалась вниз. Это случилось на острове Ибица в Испании. Инцидент произошел в обеденное время в городе Кала-Тарида.

От полученных травм Димитрина Димитрова скончалась на месте. Высота, с которой она упала, составила примерно 20 метров.

Когда врачи прибыли на место инцидента, девушка была еще жива, но без сознания. Спустя несколько минут она умерла. Полиция утверждает, что это был несчастный случай.

Бойфренд Димитровой, также гражданин Болгарии, жил и работал на Ибице. Девушка приехала к нему за два дня до произошедшего и уже начала искать себе работу, указывает The Daily Mail. Издание отмечает, что место, где мужчина сделал предложение, было выбрано не случайно – с него открывается красивый вид на побережье.

По информации Diario de Ibiza, на месте происшествия присутствовали двое друзей возлюбленных. Помимо этого, очевидцами инцидента стали около 20 рабочих с расположенной неподалеку стройки. На сайте местного информагентства опубликованы несколько фотографий с места трагедии.

Сказала ли Димитрова своему возлюбленному «да», не известно.

ПАРАЛЛЕЛИ

Тракторист против мехатроника

Пожалуй, ничто так точно не определяет развитие страны и ее производства, как кадры – те, которые работают сегодня, и те, которые потребуются завтра. Давайте через эту призму сравним Беларусь с Германией.

У них

DW разобралась, в какой вуз стоит поступать в Германии, чтобы получить пользующуюся спросом специальность.

Инженер-строитель и инженер-энергетик

Дефицит инженеров – один из наиболее острых на рынке труда в Германии. По данным Союза немецких инженеров VDI, только в начале этого года незанятыми были почти 64 тысячи вакансий. Более 200 вузов ФРГ предлагают свыше тысячи инженерных программ. Но особым спросом в будущем будут пользоваться специалисты, работающие в сферах строительства и энергетики.

Специалист по информационной безопасности

Информация – самый ценный товар нашего времени. Не удивительно, что многие фирмы ищут сотрудников, способных предотвратить утечку данных. Чтобы стать специалистом по информационной безопасности, чаще всего изучают информатику, а затем дополняют образование курсами повышения квалификации. Специализированную бакалаврскую и магистерскую программы предлагает, например, Рурский университет в Бохуме.

Разработчик программного обеспечения

Многим немецким компаниям требуются компьютерные программы, разработанные с учетом специфики предприятия. Соответственно, спрос на разработчиков программного обеспечения растет.

Экономист-математик

Специалисты, способные решать экономические проблемы с помощью математических методов, востребованы, уважаемы и хорошо оплачиваемы. Их работа включает в себя управление рисками, оптимизацию производственных процессов, оценку инвестиций. Такую профессию можно получить более чем в 30 немецких вузах. Выпускники без проблем находят работу в банковской сфере, сфере налогообложения и страхования.

Менеджер по продажам

Менеджеры по продажам требуются во всех отраслях индустрии, от химического производства и электротехники до текстильной промышленности и металлургии. Они работают как на внутреннем рынке, так и в иностранных представительствах компаний. Знания маркетинга и принципов разработки продукции необходимы для успешной работы наряду с владением иностранными языками.

Мехатроник

Мехатроника – это своеобразный сплав механики и электроники: специалисты этого направления занимаются созданием и эксплуатацией систем и машин с компьютерным управлением. Чтобы получить эту профессию, можно выбрать соответствующую специализацию на факультетах автомобиле- и машиностроения или окончить магистратуру по мехатронике. Такие программы есть в вузах Киля, Карлсруэ, Ахена и других городов.

Технолог общественного питания

Контроль за производством продуктов питания необходим не только при изготовлении еды для детей или аллергиков. Технологи со знаниями по физике, химии и микробиологии нужны на любом предприятии отрасли – от пивоварни до молокозавода. Обучение по этой специальности предусматривает обязательное прохождение многомесячной практики и регулярные экскурсии на производство.

Специалист по уходу за пожилыми людьми

По статистике, каждый пятый немец уже достиг 65 лет, а к 2060 году к этой возрастной группе будет относиться каждый третий житель Европы. Неуклонное старение общества вкупе с ростом продолжительности и качества жизни означают, что спрос на квалифицированный медперсонал будет и дальше превышать предложение. Кроме того, необходимы и менеджеры, способные координировать его работу.

Врач

По данным Федеральной врачебной палаты, чтобы удовлетворить существующий спрос, количество врачей в Германии должно увеличиться более чем на 20 процентов. В 2013 году открытыми остались более 3000 вакансий. Особенно чувствуется нехватка врачей-неврологов, психологов, радиологов и стоматологов. Наилучшие шансы найти работу сразу после окончания вуза – в сельской местности.

Преподаватель математики и естественных наук

Знания математики, биологии, химии и физики необходимы для многих из вышеперечисленных профессий, а значит, нужны и преподаватели этих предметов в школах. Только в Берлине к началу этого учебного года недосчитались 1800 учителей. Правда, в основном не хватает именно учителей математики и естественных наук: спрос на педагогов, преподающих школьникам английский, немецкий и историю, гораздо меньше.

У нас

В Минске ищут врачей, медицинских сестер и водителей, а в областях – водителей, сварщиков и трактористов

Портал Prof-Press.by в свое время сообщил, что рынок труда все больше нуждается в специалистах рабочих профессий. А вот найти достойную работу юристам, бухгалтерам, экономистам и инженерам становится все сложнее.

В Минске, по данным названного портала, больше всего нужны врачи, водители, электромонтеры, медицинские сестры, повара, слесари-сантехники.

В Минской области требуются водители, сварщики, электромонтеры, продавцы, слесари-ремонтники.

В Брестской области требуются водители, сварщики, электромонтеры, продавцы, трактористы.

В Могилевской области требуются водители, электромонтеры, сварщики, трактористы.

***

Если судить по приведенным выше цифрам, то самые востребованные в Беларуси работники – это водители, которые нужны как столице, так и регионам. Не должно быть также проблем с поиском работы у газосварщиков, электромонтеров, продавцов и поваров. Конечно, нужны водители и трактористы. Но они нужны были и двадцать, тридцать дет назад. А где же работники новых профессий?

Удивляет, что почти никому не нужны менеджеры по продажам. Между тем склады страны перегружены непроданной продукцией. Не нужны и разработчики программного обеспечения, специалисты по информационной безопасности, экономисты, математики, мехатроники.

Словом, пока у нас штампуют специалистов вчерашнего дня, в Германии серьезно заняты изучением темы, какие профессии будут наиболее востребованы в стране в следующем десятилетии.

И это точно характеризует уровень нашего производства, его отсталость.

Антон КРАВЦЕВИЧ.

У НИХ

Госсекретаря США оштрафовали на 50 долларов за неубранный у дома снег

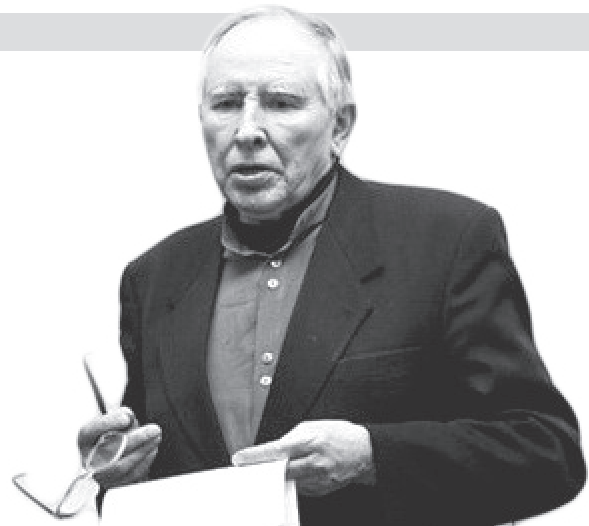

На прошлой неделе на восточное побережье США обрушился первый в этом году шторм, сильный ветер сопровождался мощным снегопадом. В Бостоне выпало более полуметра осадков. Опасаясь, что городские службы не справятся с ситуацией, мэр Мартин Уолш распорядился обязать жителей взяться за лопаты. Всем, кто не расчистил тротуар перед своим домом, он пригрозил штрафом. В числе наказанных за неубранный снег оказался госсекретарь США Джон Керри.

В день снегопада Керри находился в Саудовской Аравии.

Пресс-секретарь Керри Глен Джонсон заверил журналистов, что его шеф непременно уплатит штраф, и сообщил, что вскоре после получения уведомления о наказании снег с тротуара перед пятиэтажной резиденцией госсекретаря был убран.

Построенный в 1899 году дом площадью около 770 квадратных метров в самом престижном районе Бостона Джон Керри и его супруга приобрели в 1995 году за 1,7 миллиона долларов. Сейчас стоимость особняка превышает 15 миллионов долларов.

Анатоль ВЯРЦІНСКІ

“Эта мова величава и проста...” *або* Маякоўскі супраць... Пуціна

Прызнацца, лічыў да гэтага, што моўная праблема як адзін са складнікаў праблемы міжнацыянальных адносін існавала для “лепшага, найталенавіцейшага паэта нашай савецкай эпохі” Уладзіміра Маякоўскага толькі ў тым выглядзе, які ён красамоўна сфармуляваў у гэтых вось праславутых радках:

Да будь я
и негром преклонных годов
и то
без унынья и лени,
я русский бы выучил
только за то,
что им разговаривал Ленин.

Так вось і ўяўлялася, такой запала ў свядомасці адпаведная пазіцыя аўтара ўзнёслых твораў пра Леніна, паэм “Хорошо!” і “На ўвесь голас”. Ды вось давялося крыху, калі не істотна, змяніць меркаванне. Жонка папрасіла знайсці той том Маякоўскага, дзе змешчаны вершы, якія праходзіла па школьнай праграме як выкладчыца мовы і літаратуры і пры гэтым некаторыя з іх нават завучвала на памяць. Цяпер падчас бяссоння не-не ды спрабуе аднаўляць іх у немаладой ужо памяці. То з большым, то з меншым поспехам. Называючы гэта “начнымі ўрокамі паэзіі”.

Бібліятэка даволі вялікая. Знаёмыя да болю (найперш у вачах) паліцы, і без асаблівай цяжкасці знаходжу патрэбную кнігу. Чацвёрты па ліку том дванаццацітомнага збору твораў Маякоўскага, выдадзенага ў 1978 годзе. Вершы 1926–1927 гадоў. Сярод іх і тыя, што спатрэбіліся Адзе для тэсту на аднаўленне ў памяці часткова забытых радкоў, – “Сяргею Ясеніну” і “Нашаму юнацтву” (“Нашему юношеству”). Клопат даў плён. Праз дзень-другі пытаецца з усмешкаю, ці ведаю, ці чытаў верш “Нашаму юнацтву” і пачынае чытаць услых асобныя, выбарачна, радкі:

На сотни эстрад бросает меня,
на тысячу глаз молодежи.
Как разны земли моей племена,
и разен язык и одежи!

Стихов навезите целый мешок,
с таланта можете лопаться –
в ответ снисходительно
цедят смешок
уста украинца хлопца.

і далей:

Однажды, забросив
в гостиницу хлам,
забыл, где я ночую.
Я адрес по-русски
спросил у хохла,
хохол отвечал:
– Нэ чую...

«Разен язык и одежи»... украінец-хлопец з яго «снисходительным смешком»... хохол з яго прынцыповым “нэ чую”. Нішто сабе. Маякоўскі пра ўкраінца? Украінская тэма ў яго вершы? – пытаюся з недаверам, бяру кнігу і чытаю ўжо, беглым позіркам, сам.

Используй,
кто был безъязык и гол,
свободу советской власти.
Ищите свой корень
и свой глагол,
во тьму филологии влазьте...

Праз колькі радкоў высвятляю, не без нечаканасці (даўно праходзілі, забыўся), што менавіта тут, у вершы “Нашаму юнацтву” ўтрымліваецца прыведзеная вышэй страфа, дзе паэт апелюе дзеля большай экспрэсіі да “негра преклонных годов” і заклікае “товарищей юношей» рускі вучыць толькі за тое, што...) Як вядома, Маякоўскі потым так тлумачыў публічна гэты пасаж: “Думка ясная: вучачы сваю мову, не да чаго ненавідзець і рускую”).

З павышанай цікавасцю чытаю далей, дачытваю, – не мог, натуральна, не дачытаць твор да канца.

Москва
для нас
не державный аркан,
ведущий земли за нами,
Москва не как русскому мне дорога,
а как огневое знамя!
Три
разных истока
во мне
речевых.
Я
не из кацапов-разинь.
Я –
дедом казак,
другим –
сечевик,
а по рождению
грузин,
Три
разных капли
в себе совмещав,
беру я
право вот это –
покрыть
всесоюзных совмещан.
И ваших и русопетов.

Абсалютна выразная, недвухсэнсоўна выказаная ідэйная пазіцыя паэта. Так, “революцией мобилизованный и призванный”, ён славіць “огневое знамя”. Але не з меншым пафасам і нават з гонарам гаворыць, як бачым, пра ўласцівыя самому “розныя моўныя вытокі”, “тры розныя кроплі”. Інакш кажучы, сцвярджае як данасць факт існавання моў (“глаголаў”) тытульных нацый і рэальны, а не фальшывы, замяшаны на імперскасці інтэрнацыяналізм. Паказальнае гэтае вось “Москва для нас не державный аркан”. Маякоўскі яўна не ўспрымае (і не прымае) гэты самы вялікадзяржаўны шавінізм. Пра што сведчыць, апроч іншага, тое, як паэт паслядоўна пазбягае ў сваім лексіконе азначэнняў, што маглі б хаця адпаведна асацыіравацца з “дзяржаўным арканам” і тое, з якой прыхільнасцю аддае перавагу слову-панятку “рэспубліка”. Міжволі згадваюцца радкі: “...Пою мое отечество, республику мою», «радуюсь я – это мой труд вливается в труд моей республики», «республика наша строится, дыбится» і іншае. Яно і зразумела, бо ва ўяўленні паэта, паводле яго, рамантычнага вядома, ідэалу сацыялізм – гэта “свободный труд свободно собравшихся людей», а каму на – гэта «огромная высота... глубочайшая глубина...», гэта «место, где исчезнут чиновники и где будет много стихов и песен».

Усе гэтыя радкі-вытрымкі ўзяты з аднаго і таго ж 4-га тома, дзе, як казалася, надрукаваны верш “Нашаму юнацтву”. І дзе надрукаваны яшчэ адзін твор, які, безумоўна, робіць гонар Маякоўскаму, асабліва з гледзішча сённяшняга дня і без якога я, можа, і не ўзяўся б за пяро ў дадзеным выпадку. Як вы думаеце, пра што гэты верш і як ён называецца? Гэта – верш “Долг Украине”. Так, менавіта так гучыць назва твора, надрукаванага ўпершыню без малога дзевяноста гадоў таму (кастрычнік 1926 года) у газеце “Известия ЦИК”. Пачынаецца ён крылатым гогалеўскім пытаннем «Знаете ли вы украинскую ночь?» Але... Разглядаць, каментаваць не буду, мой каментарый у дадзеным выпадку будзе лішнім. Пакідаю гэта зрабіць самому чытачу “Народнай Волі”, і прасіў бы, такім чынам, рэдактараў выдання цалкам надрукаваць твор. Сабе ж дазволю толькі дадаць, што Уладзімір Уладзіміравіч Маякоўскі яўна не ўхваляе, мякка кажучы, ганебную, агрэсіўную дзейнасць у дачыненні да Украіны свайго цёзкі, новаяўленага “русапята” Уладзіміра Уладзіміравіч Пуціна.

Владимир МАЯКОВСКИЙ

Долг Украине

Знаете ли вы
украинскую ночь?
Нет,
вы не знаете украинской ночи!
Здесь
небо
от дыма
становится черно,
и герб
звездой пятиконечной вточен.
Где горилкой,
удалью
и кровью
Запорожская
бурлила Сечь,
проводов уздой
смирив Днепровье,
Днепр
заставят
на турбины течь.
И Днипро
по проволокам-усам
электричеством
течет по корпусам.
Небось, рафинада
и Гоголю надо!

—

Мы знаем,
курит ли,
пьет ли Чаплин;
мы знаем
Италии безрукие руины;
мы знаем,
как Дугласа
галстух краплен...
А что мы знаем
о лице Украины?
Знаний груз
у русского
тощ –
тем, кто рядом,
почета мало.
Знают – вот
украинский борщ,
знают – вот
украинское сало.
И с культуры
поснимали пенку:
кроме
двух
прославленных Тарасов –
Бульбы
и известного Шевченка, –
ничего не выжмешь,
сколько ни старайся.
А если прижмут –
зардеется розой
и выдвинет
аргумент новый:
возьмет и расскажет
пару курьезов –
анекдотов
украинской мовы.
Говорю себе:
товарищ москаль,
на Украину
шуток не скаль.
Разучите
эту мову
на знаменах –
лексиконах алых, –
эта мова
величава и проста:
«Чуешь, сурмы заграли,
час расплаты настав...»
Разве может быть
затрепанней
да тише
слова
поистасканного
«Слышишь»?!
Я
немало слов придумал вам,
взвешивая их,
одно хочу лишь, –
чтобы стали
всех
моих
стихов слова
полновесными,
как слово «чуешь».

—

Трудно
людей
в одно истолочь,
собой
кичись не очень.
Знаем ли мы украинскую ночь?
Нет,
мы не знаем украинской ночи.

ПРАЕКТ

Смяецца печань, і сэрца цешыцца

Алкагольныя байкі доктара філасофіі і доктара тэалогіі Ірыны Дубянецкай

Навошта на малпаў палююць з півам?
Дзе знайшлі самы старажытны рэцэпт гэтага напою?
Чаму “чыжык-пыжык” мае беларускія карані?
У кнігарні “ЛогвінаЎ” прайшла публічная гутарка “Алкаголь і сакральная традыцыя”.

“ЛогвінаЎ” пачаў сёлетні год з новага праекта. Як кажа пісьменнік Павел Касцюкевіч, першы лаўрэат прэміі імя Ежы Гедройца, задума простая: выбітныя творцы распавядаюць пра тое, чаго ад іх не чакаюць. Гэтым разам біблеіст, багаслоў і пераканая цвярэзніца Ірына ДУБЯНЕЦКАЯ расказала пра прычыны папулярнасці алкаголю і традыцыі яго ўжывання ў розных краінах свету.

На малпаў палююць... з півам!

Яшчэ на пачатку XIX стагоддзя ад п’янчуг можна было пачуць, што толькі ўжыванне спіртных напояў адрознівае чалавека ад жывёл. У сярэдзіне XIX стагоддзя, калі пачалі праводзіцца навуковыя даследаванні, стала зразумела: алкаголь яднае ўсіх істот.

Калі пчолам (адной або цэламу рою) прапанаваць цукровы сіроп або спірт, усе выберуць другі варыянт. Птушкі дзяўбуць пераспелыя ягады і пачынаюць няскладна спяваць і крычаць. Ласі ядуць мухаморы і б’юцца аб дрэвы рагамі. Яноты, у якіх добра працуюць пальчыкі, шукаюць алкаголь у людзей, бо вельмі добра адкаркоўваюць бутэлькі. А сланы, адны з самых разумных жывёл, робяць сабе алкаголь самі. Збіраюць пэўныя фрукты, кідаюць іх у ямы, якія самі капаюць, закідваюць лісцямі і чакаюць, калі можна прыходзіць на дэгустацыю. Паляўнічыя, якія палююць у тропіках на малпаў, прыносяць з сабой бутэлькі піва. Адкаркоўваюць – і сыходзяць. Малпы не чакаюць ні імгнення: адразу кідаюцца ўніз, напіваюцца, засынаюць – паляўнічыя бяруць іх гатовымі. Мы не ведаем, ці п’юць рыбы. Хоць англічане кажуць: “п’яны, як рыба”. Але дэльфіны могуць з задавальненнем ужыць спіртныя напоі. Цікавая тэндэнцыя ўласціва Вялікабрытаніі: заўзятары прыходзяць у пабы са сваімі сабакамі, сабаку наліваюць піва. Пакуль гаспадар бавіць тры гадзіны, жывёла задаволена жлукціць напой.

Дык, можа, чакаць прарыву ў эвалюцыі? Маўляў, жывёлы ачалавечваюцца? Але не, яны свядома шукаюць інтаксікацыі і рабілі так цягам усёй гісторыі.

Навошта мы п’ём?

Самыя старажытныя рэшткі напояў знайшлі на тэрыторыі Ірана. Яны з’явіліся яшчэ да пачатку пісьмовай гісторыі. Атрымліваецца, у каменным веку алкаголь ужо ўжываўся рытуальна. Дык чаму чалавек ужывае спіртныя напоі?

Неўролагі называюць чатыры матыватары для базавых паводзін усіх жывых істот: ежа, пітво, працяг роду праз заняткі сексам і інтаксікацыя. Апошняя, якая пачынае дамінаваць, звязана не з матэрыяльным складнікам асобы, а з іншым станам свядомасці. У дзень чалавек на 99,9% думае пра тое, што думаў учора і пазаўчора. Гэта не пашырае межы яго самавыяўлення. Свядомасць патрабуе змен.

Алкаголь – самы лёгкі шлях у іншы стан свядомасці (бо тыя ж шаманскія танцы патрабуюць высілкаў). Адключаецца дзённая свядомасць, якая працуе па пэўных мадэлях, знікаюць псіхалагічныя бар’еры, чалавек пачынае лепш разумець суразмоўцу. Творчыя людзі ў стане інтэксікацыі чуюць галасы. Напрыклад, мастакі бачаць вобразы, якія потым увасабляюць у карцінах. Нават калі стан інтаксікацыі на адно імгненне пашырыць свядомасць, чалавек будзе імкнуцца да яго ўвесь час.

Алкаголь пачаў ужывацца з далёкай старажытнасці. Калі ж усё пачалося?

Шынок для шумерскіх багоў

Самы старажытны рэцэпт піва можна прачытаць у шумерскім гімне *(Шумер – дзяржава ў старажытнай Месапатаміі, што знаходзілася на тэрыторыі сённяшняга Ірака)*, датаваным III тысячагоддзем да нашай эры. У ім людзі звяртаюцца да Мінкасі, багіні піва і любой інтаксікацыі (цікава, што ў антычнасці такія боствы былі мужчынскага полу, а на Усходзе – жаночага). У тэксце не толькі ўсхваляецца Мінкасі, але і расказваецца ўвесь працэс прыгатавання піва:

Хай Бог твой заўжды
пра цябе клапоціцца!
Адтуліны куфля – нашыя вочы,
Сэрцы нашыя – на дне чашы.
Што табе весялосць,
тое і нам у радасць.
Смяецца печань
і сэрца цешыцца. (...)
Так, піва напіўшыся, я ў весялосці.
Мёду ўзяў, я захмялеў.
Сэрца я пацешыў,
печань узрадаваў.
Так, сэрца радасцю напоўніў,
Вольную печань
па-каралеўску апрануў.

Наогул, Месапатамія дала свету тэкст, якія можна знайсці ва ўсіх кнігарнях (акрамя беларускіх) і на ўсіх мовах (акрамя беларускай). Маю на ўвазе “Эпас пра Гільгамеша”. У адным з эпізодаў герой праходзіць мяжу паміж нашым і іншым светам і выходзіць у Боскі сад. Першае, што ён там бачыць, – шынок. Гільгамеш сварыцца з шынкаркай: багі пакінулі сабе бессмяротнасць. Шынкарка адказвае герою: а ты еш, пі і весяліся. Гэта вельмі тыповае тлумачэнне, бо ў старажытнасці спіртныя напоі звязваліся з дарункам людзям, атрыманым ад багоў. Чалавек мог весяліцца, радавацца і ўваходзіць з апошнімі ў стасункі. Таму ўжыванне алкаголю часта мела рытуальны характар.

Але спіртныя напоі задавальнялі як самыя высокія, так і самыя нізкія інстынкты. Выступалі сімвалам духоўнага прасвятлення, а таксама выводзілі чалавека з той мінімальнай чалавечнасці, якую ён мае (напрыклад, пасля сусветнай паводкі Ной напіўся да несамавітага стану). Нездарма ў старажытнасці ўзнікалі цэлыя рухі, плыні і секты, прадстаўнікі якіх зусім не ўжывалі алкаголь.

Аднак, не ведаючы культуры алкаголю, мы не можам прэтэндаваць на ўваходжанне ў еўрапейскую цывілізацыю.

Бургундскае для ўзняцця гемаглабіну

Віно, піва і моцныя напоі – тры моцныя складнікі еўрапейскай культуры і нацыянальнай ідэнтычнасці. Адна з прычын іх ужывання – алкаголь элементарна дэзінфіцыруе ваду. Піць апошнюю ў чыстым выглядзе доўгі час было небяспечна для здароўя. Таму ў ваду дадаваліся кроплі алкаголю. У сучаснай Італіі гэтак п’юць віно: звычайная шклянка на трэць або чвэрць запаўняецца віном, астатнюю частку ёмкасці займае вада.

Але беларусы знаходзяцца ва ўдвая нявыгаднай сітуацыі. З аднаго боку, мы не ведаем замежных традыцый. А без гэтага ніколі не зможам інтэгравацца ў Еўропу.

Вы ведаеце, якая еўрапейская нацыя больш за ўсіх ужывае піва? Гучаць варыянты: “чэхі”, “немцы”. Не, бельгійцы. Толькі зарэгістраваных гатункаў у іх налічваецца больш за 800 (колькасць незарэгістраваных ніхто не лічыў). Вядомы такі жарт. Мясцовыя жыхары размаўляюць паміж сабой: калі ўзнікне альтэрнатыва паміж мірам ва ўсім свеце і півам, дык які гатунак ты выбераш?

Іншы прыклад звязаны з Францыяй. Чалавек, выходзец з постсавецкай прасторы, захварэў і трапіў у шпіталь. Яго сябра, урач па прафесіі, прынёс бутэльку бардо, якую яны распілі. Назаўтра ў палату зайшоў штатны ўрач і ўбачыў на стале пустую тару. “Што гэта?” – абурана спытаў ён. “Бардо. Мой сябра сказаў, што яго можна ўжываць для падняцця гемаглабіну”. “Гэтыя рускія нічога не разумеюць! – абурыўся ўрач. – Для ўзняцця гемаглабіну трэба даваць не бардо, а бургундскае”.

“Чыжык-пыжык” – беларус?

Другая праблема – нашы суайчыннікі страцілі сваю традыцыю спажывання і ўжывання алкаголю (з XVII стагоддзя ў нас панавалі еўрапейскія традыцыі, якія цяпер разбураны). Напрыклад, бельгійцы п’юць сваё 12-градуснае піва ледзяным. Скандынавы падаграваюць напой і п’юць яго зімовымі вечарамі. Англічане ўжываюць піва пакаёвай тэмпературы, з-за чаго бельгійцы здзекуюцца з іх. Але для кожнай нацыі гэта прынцыпова, бо з’яўляецца часткай нацыянальнай ідэнтычнасці. А беларусам усё роўна.

Хтосьці з чытачоў можа запытаць пра крамбамбулю. А крамбамбуля – зусім не беларускі нацыянальны напой. Яна мае нямецкае паходжанне (слова крамбамбуле – з націскам на другое “а” – сустракаецца ў нямецкіх этымалагічных слоўніках яшчэ ў XVII стагоддзі). Але існуе іншы прыклад. Вядома жартаўлівае чатырохрадкоўе:

Чижик-пыжик, где ты был?
На Фонтанке водку пил.
Выпил рюмку, выпил две –
Закружилось в голове.

Згодна з легендай, чыжыкамі называлі студэнтаў. Дык вось мелодыя гэтага чатырохрадкоўя сустракаецца ў творчасці Станіслава Манюшкі. Значыць, героі чатырохрадкоўя маглі быць беларусамі, якія прыехалі ў Пецярбург вучыцца. Зрэшты, пра беларускія алкагольныя традыцыі Ірына Дубянецкая паабяцала расказаць іншым разам.

Дзяніс МАРЦІНОВІЧ.

ГАСТРОЛІ

Чаго хоча Шаўчук?

Журналісты зазірнулі ў райдар гурта ДДТ

Культавая група ДДТ з 20 па 26 лютага дасць чатыры канцэрты ў Беларусі. Мы зазірнулі ў райдар гурта, каб даведацца, якія патрабаванні павінны выканаць арганізатары мерапрыемства.

У гэта складана паверыць, але побытавы райдар знакамітых рокераў досыць просты: аднамесныя нумары з адзінай абавязковай умовай – наяўнасцю інтэрнэту. У лідара групы Юрыя Шаўчука ў нумары павінен быць базавы набор прадуктаў: кава, кефір, смятана, вяршкі, мінеральная вада і садавіна. Спецыфічны хіба што чай – фруктовы (ківі, манга) і зялёны з язмінам.

Прыкладна той жа асартымент у агульнай грымёрцы на пляцоўцы, толькі з даданнем мяснога і рыбнага асарці, а таксама высакаякаснай выпечкі.

Увогуле, увесь райдар ДДТ пры жаданні можна знайсці ў звычайным гастраноме. А алкаголь з’яўляецца ў грымёрцы толькі з гасцямі.

– Зразумела, усё гэта трэба дакладна выконваць, але па сваіх побытавых патрабаваннях гэта адна з самых сціплых груп, з якімі нам даводзілася працаваць. Не зоркі і жыхары неба, а простыя, нармальныя людзі, – расказаў арганізатар тура па Беларусі Максім Мазуроўскі сайту “Салідарнасць”. – А вось у плане тэхнікі яны вельмі патрабавальныя і абсалютна бескампрамісныя. На фестывалі ў Карэліі (Мазуроўскі арганізоўваў канцэрт і там. – **Рэд.**) ДДТ адзіныя ўсю ноч працавалі з гукам і святлом, бо днём жа выступленні ідуць. Скончылі толькі ў шэсць раніцы. Таму і якасць канцэртаў у іх заўсёды на вышэйшым узроўні. Роўна такі ж падыход будзе і ў Беларусі.

Значную частку абсталявання ДДТ прывязуць з сабой на некалькіх грузавіках. Яго будзе абслугоўваць каля 30 чалавек тэхнічнага персаналу. Музычная праграма выступленняў будзе складацца з лепшых песень розных гадоў і альбома «Прозрачный», які выйшаў у мінулым годзе.

ПРАГНОЗ

Новыя гандлёвыя цэнтры ў Мінску рызыкуюць застацца пустымі

На рынку гандлёвай нерухомасці ўзнік дэфіцыт арандатараў з-за рэкорднага ўводу новых плошчаў і нізкай актыўнасці рытэйлераў, паведаміў вядучы спецыяліст упраўлення праектамі кампаніі «Твая сталіца» Аляксандр Вялікі.

Як мяркуе Вялікі, цяжкасці для дэвелопераў узніклі яшчэ ў сярэдзіне 2014 года, калі прапанова пачала прыкметна перавышаць попыт і рынак уступіў у «эпоху арандатара». Прадстаўленыя ў краіне гандлёвыя аператары атрымалі шырокі выбар аб’ектаў, але былі не ў стане запоўніць іх усе. «Некаторыя рытэйлеры зараз наогул прыпыняюць развіццё сетак у сувязі з няпэўным макраэканамічным становішчам, аслабленнем беларускага рубля і цяжкасцямі з імпартам прадукцыі», – зазначыў спецыяліст.

Але пры гэтым прапанова на рынку працягвае расці. Калі ў 2014 годзе Мінск прырос на 120 тыс. кв. м гандлёвых плошчаў, то сёлета можа атрымаць рэкордныя 200 тысяч.

Як зазначыў Вялікі, «у групе рызыкі апынуліся будуемыя гандлёвыя цэнтры гіганцкіх памераў: Green City, Dana Mall, «Магніт Мінска», Galleria Concept, «МОМО» і «Вёска гіпермаркетаў».

ДАРЭЧЫ

Zara і IKEA ў Беларусі не з’явяцца

Аляксандр Вялікі робіць яшчэ адзін несуцяшальны прагноз. Вядомыя брэндавыя сеткі, за таварамі якіх беларусы ездзяць у Вільнюс і Беласток, у бліжэйшы час па-ранейшаму будуць адсутнічаць на нашым рынку.

“У найбліжэйшай будучыні не варта чакаць сусветных брэндаў моднага адзення ўзроўню Zara, а таксама буйных сетак гіпермаркетаў накшталт Auchan і Carrefour. Таксама не прыйдуць у Беларусь сеткі Metro і IKEA», – мяркуе эксперт.

УЧОРА

Peugeot беларускай зборкі

Учора ў Беларусі пачалі прадаваць аўтамабілі маркі Peugeot, сабраныя на заводзе «Юнісон» пад Мінскам.

Цяпер дылерскія цэнтры Peugeot могуць прапанаваць пакупнікам дзве мадэлі: седан Peugeot 301 і красовер Peugeot 3008.

Peugeot 301 прадстаўлены ў камплектацыі Access, Active ці Allure з бензінавымі рухавікамі 1,2 ці 1,6 л і аўтаматычнай ці механічнай КПП. Цэны на аўтамабіль пачынаюцца ад 182 мільёнаў рублёў.

Peugeot 3008 можна набыць у камплектацыі Active ці Allure. Іх аснашчаюць бензінавымі рухавікамі 1.6 VTi (120 к.с.) ці 1.6 THP (150 к.с.) і аўтаматычнай ці механічнай КПП. Мінімальная цана Peugeot 3008 – 314 мільёнаў рублёў.

У сувязі з адкрыццём уласнай вытворчасці, магчыма, дылеры Peugeot цалкам пяройдуць на аўтамабілі беларускай зборкі, і пакупнік не зможа выбраць паміж Peugeot беларускай і замежнай зборкі.

Пра гэта паведаміў дырэктар па маркетынгу «СП Аўта Груп» Валянцін Трыгорлаў. Ён таксама расказаў пра меркаваныя аб'ёмы вытворчасці.

«У 2014 годзе мы планавалі выпусціць каля 2500 аўтамабіляў. Аднак сітуацыя на рынку змянілася, асабліва ўлічваючы тую колькасць машын, якая была прывезена беларусамі з Расіі. Праз два-тры месяцы рынак дасць больш дакладныя лічбы, аднак зразумела, што аўтамабіляў будзе зроблена менш», – сказаў Трыгорлаў.

Ужо ў сакавіку плануецца распачаць продаж Peugeot Partner і Peugeot 508, а таксама Citroën C-Elysee і Citroën Berlingo беларускай зборкі.

СУД

Усе прызналі сваю віну

Блізяцца да завяршэння судовыя слуханні па гучнай справе аб забойстве ў Мінску Юліі Саламацінай, якое ўскалыхнула грамадскасць жудаснымі падрабязнасцямі пра тое, як забойца і ягоная маці пазбаўляліся ад цела. Учора пракурор папрасіў суд прызначыць галоўнаму фігуранту справы аб забойстве Юліі Саламацінай Паўлу Цыняўскаму 17 гадоў пазбаўлення волі.

Маці абвінавачанага Галіну Цыняўскую дзяржаўны абвінаваўца папрасіў асудзіць да 2 гадоў пазбаўлення волі з адбываннем пакарання ў калоніі ва ўмовах агульнага рэжыму. Хаця менавіта яна, нібы вопытны повар, "апрыходавала" труп дзяўчыны, каб яе немагчыма было ідэнтыфікаваць.

Акрамя таго, пракурор папрасіў суд спагнаць з абвінавачаных у сукупнасці 2 мільярды рублёў у якасці кампенсацыі маральнай шкоды на карысць маці загінуўшай.

І ТАК БЫВАЕ...

Хочаце развітацца з аўто?

На двух памежных пераходах у Падляскім ваяводстве польскія мытнікі толькі за студзень 2015 года канфіскавалі ў гродзенцаў шэсць аўтамабіляў. Прычынай сталі выяўленыя кантрабандныя цыгарэты, піша «Вечерний Гродно».

Дарэчы, адзін з парушальнікаў паставіў своеасаблівы рэкорд: у яго канфіскавалі машыну другі раз за тры месяцы. Першы раз яго аўто забралі ў лістападзе, а ўжо ў студзені ён зноў павёз цыгарэты ў тайніку.

ТАКОЕ ЖЫЦЦЁ

Жыхар Воранаўскага раёна выразаў у суседа 15 авечак

Матывам злачынства стала помста за дробны крадзеж гаспадарчага інвентара.

Як паведамляе Следчы камітэт, познім вечарам неаднаразова судзімы непрацоўны жыхар аднаго з сельскіх населеных пунктаў прабраўся ў суседскі хлеў і зарэзаў 13 авечак і двух ягнят. Зламыснік пры гэтым быў п'яны.

Следчыя высветлілі, што матывам злачынства стала помста за дробны крадзеж гаспадарчага інвентара. Кошт забітых жывёл склаў 17,9 мільёна рублёў.

Следчыя працягваюць высвятляць абставіны здарэння, а таксама правяраюць падазронага на спрычыннасць да іншых злачынстваў. На падазронага завялі крымінальную справу за наўмыснае знішчэнне маёмасці ў значным памеры.

УВАГА!

Бясплатныя заняткі па беларускай мове і гісторыі Беларусі

для вучняў 7–9-х класаў з вядомымі навукоўцамі і педагогамі!

Арганізацыйны сход – 2 сакавіка (панядзелак) у сядзібе ГА "Таварыства беларускай мовы імя Ф.Скарыны" (вул.Румянцава, 13, ст.метро "Плошча Перамогі"). Пачатак – 17.00.

ЗДАРЭННЕ

Падарваў сам сябе

Выбух прагрымеў у нядзелю вечарам паблізу бабруйскай крамы «Кошык».

Паводле папярэдніх дадзеных, падарваў сябе мужчына, асоба якога пакуль не ўстаноўлена. Выбух быў не вельмі моцны, таму акрамя самападрыўшчыка, больш ніхто не пацярпеў. Ды і час быў позні, на вуліцы на той момант практычна не было людзей.

Работнікі крамы, якія першымі ўбачылі страшную карціну, неадкладна выклікалі на месца надзвычайнага здарэння міліцыю і „хуткую". Адна з прадаўцоў распавяла, што пацярпелы мужчына (паводле яе слоў, гадоў 50-ці, прыстойна апрануты) спачатку зайшоў у краму, купіў дзве бутэлькі гарэлкі, адну віна і мандарыны. Папрасіў прадаўца адкрыць адну бутэльку, прапаноўваў выпіць разам, пры гэтым, паводле слоў жанчыны, сказаў: "Мне ўжо ўсё роўна..."

КАЛІ ВЯРСТАЎСЯ НУМАР

Стала вядома, што Следчы камітэт устанавіў асобу загінуўшага ад выбуху ля бабруйскай крамы, але яго імя не разгалошваецца да канца следчых дзеянняў.

"Гэта мужчына 59 гадоў. Мяркуецца, ён быў інвалідам 2-й групы. Цяпер следчыя правяраюць, ці стаяў ён на ўліку у псіха- альбо наркадыспансеры. Паводле папярэдняй інфармацыі, мужчына быў хворы на анкалогію", – паведамілі ў Следчым камітэце Магілёўскай вобласці.

Вядома таксама, што ў загінуўшага засталіся жонка і сын.

КАРЬЕРА

Как Медведева покорила Москву…

Наша землячка Ирина Медведева стала настоящей звездой. У Ирины было много попыток «засиять» в российском шоу-бизнесе, однако настоящий старт ей дала главная роль в культовом мюзикле «Пола Негри», премьера которого состоялась лишь в прошлом году. Между прочим, это первый в мире 3D-мюзикл, который зрители смотрят в специальных очках. Сюжет спектакля основан на событиях из жизни легенды немого кино и первого секс-символа «эпохи грез» Полы Негри. Именно эту роль и исполняет наша Ирина Медведева.

Ирина Медведева, актриса театра и кино, родилась в Бобруйске 14 августа 1982 года. Родители Ирины работали на заводе «Белшина», а сама она училась в школе с математическим уклоном. Благодаря общительному характеру девочка стала принимать участие в различных конкурсах и получать призы. Помимо школьных занятий, Ира посещала театральную студию и секцию по легкой атлетике. Мечтая стать певицей, занималась в музыкальной школе. По окончании школы решила поступить в театральный институт, поскольку в вуз вокально-эстрадного искусства был слишком высокий конкурс.

Творческая биография актрисы Ирины Медведевой началась с прослушивания в Белорусской академии искусств, на котором Ирина получила самую высокую оценку, и это заставило девушку поверить в себя. Будучи на первом курсе, она получила приглашение от Сергея Минаева, известного шоумена, сняться в клипе. Затем одна за другой последовали эпизодические роли в сериалах, и становление актрисы, таким образом, началось.

Переезд в Москву

В 2002 году у Ирины Медведевой состоялся дебют на белорусском телевидении, после чего она стала работать на Первом музыкальном канале. По окончании Академии искусств получила красный диплом и поступила на работу в Театр белорусской армии, одновременно снимаясь в кино и на телевидении.

Прослышав о театре Олега Табакова, Ирина решила попытать счастья в Москве и, недолго думая, отправилась в российскую столицу. Ей удалось встретиться с Олегом Павловичем, однако в труппу театра Медведеву не приняли. Табаков впервые увидел Ирину, а чтобы принять на работу актера, художественный руководитель театра должен знать его послужной список. Олег Табаков мягко посоветовал прийти хотя бы через год. Несмотря на это, Ирина осталась в Москве и пошла работать. Так, будущая актриса Ирина Медведева, фото которой получили все кастинговые агентства Москвы, стала работать в одном из московских казино администратором, затем устроилась на место секретаря главного редактора бульварной газеты. На этой должности, правда, продержалась недолго: ее вскоре выгнали из-за ненадлежащего исполнения своих обязанностей. И тогда Ирина стала ходить по всем кастингам в надежде получить хоть какой-то ангажемент.

Сериалы

После долгих ожиданий Ирину приняли в реалити-шоу «Факультет юмора» на канале РЕН ТВ. Через год Ирина Медведева присоединилась к актерскому составу популярного шоу «Дорогая передача», еще через год стала одной из ведущих актрис в передаче «Шесть кадров», выходившей на телеканале СТС.

С 2006 года карьера Ирины Медведевой пошла в гору. Актриса стала получать роли в популярных сериалах. В 2006-м она приняла участие в сериале «Кадетство» Вячеслава Муругова, в 2007 году сыграла в романтическом фильме «И все-таки я люблю...», а затем в остросюжетной постановке «Агония страха». 2008 год для Ирины Медведевой начался с фантастической комедии «Тариф Новогодний»...

Певица Ирина Медведева

Помимо участия в многочисленных фильмах и телесериалах, Ирина поет романсы. У нее пока нет сольных концертов, но ее участие является украшением любой музыкальной программы или конкурса. В 18 лет Медведева получила премию на фестивале «Поют и читают актеры» в номинации «За лучший дебют». Тогда Ирина исполнила романс «А напоследок я скажу» на слова Беллы Ахмадулиной. А спустя два года на этом же фестивале Медведева получила Гран-При за проникновенное исполнение песни «Страдальная».

«Ледниковый период»

В сентябре 2013 года Ирина Медведева, актриса, свободно катающаяся на коньках, приняла участие в проекте Первого канала российского телевидения «Ледниковый период», ее партнером был фигурист Повилас Ванагас. Пара выступала неровно, то выходила на первое место, то отставала, однако в большинстве случаев Ванагас и Медведева держались в середине квалификации.

Личная жизнь

Личная жизнь Ирины Медведевой не отличается многообразием, она была замужем один раз, ее бывший супруг – певец Руслан Алехно. Молодые люди познакомились еще в Минске, когда Ирина пришла работать в Театр белорусской Армии, а Руслан там как раз выступал на сцене в качестве вокалиста. Затем они несколько лет не виделись и только в 2004 году вновь встретились, с тех пор уже не расставались. Прожили пять лет в гражданском браке, потом решили расписаться. Руслан сделал Ирине предложение в романтическом стиле, опустив обручальное колечко на дно бокала с вином. 18 июля 2009 года они зарегистрировали свой брак. Однако вскоре начались разногласия, недоверие и ревность. Желтая пресса подливала масла в огонь, выкладывая на страницы журналов компрометирующие фотографии. В итоге Ирина Медведева и Руслан Алехно развелись в 2011 году.

«Звезда»

Показы мюзикла «Пола Негри» – первого спектакля в формате 3D-live старотовали только в конце сентября прошлого года. Критики утверждают, что счастливая идея соединить театр с современными кинотехнологиями оказалась и в высшей степени эффектной, и явно эффективной. Показы проходят с ошеломительным успехом. В главных ролях: Ирина Медведева, Гоша Куценко, Максим Леонидов... И теперь Ирину не в шутку, не авансом, а абсолютно серьезно называют «новой звездой сцены».

ОТ ПЕРВОГО ЛИЦА

«Друг познается не только в беде»

– Без чего вы в первую очередь не представляете себе жизнь – без еды, сна или воды?

– Без сна. Я всегда говорю, что на первом месте сон, на втором – еда, а потом уже искусство. Недавно во время танцевальной репетиции у меня от голода закружилась голова. Пришлось прервать занятия и пойти поесть. Это не звездная прихоть, а необходимость: если сейчас не поем, через три часа я просто не сыграю спектакль. Но все-таки главное – выспаться. Когда нас встречают в гостинице и сразу приглашают на завтрак, я, как правило, отказываюсь в пользу сна.

– Великолепная фигура при такой любви к еде – это генетика или результат работы над собой?

– Подозреваю, что наследственное, так что спасибо родителям!

– Еще, наверное, правильное питание?

– Вы удивитесь, но я ем очень много мучного! Не кокетничаю: у меня даже в райдере было прописано наличие в гримерке кофе и какой-нибудь выпечки. Но все резко изменилось, когда я сдала анализ на глютен...

– У вас обнаружилась непереносимость глютена?

– Абсолютно верно. Оказывается, с детства мне нельзя есть некоторые продукты. В течение 30 лет мой организм как-то справлялся, но сейчас, видно, настал предел. Я кардинально изменила рацион, но организм пока не успел перестроиться. В итоге я похудела еще больше. Такое со мной уже было три года назад, когда полностью отказалась от мяса.

– Это было связано с какими-то морально-этическими убеждениями?

– Моя подруга – веган. Мало того что она не ест животную пищу, так еще и участвует во всевозможных акциях. Я на такие подвиги пока не готова. В театральном институте со мной произошел ужасный случай. Шел урок, преподаватель увлеченно рассказывала нам о Станиславском и Чехове. Я же взглянула на часы и поняла, что уже 15 минут как начался обед. Поднимаю руку и робко говорю, что неплохо бы поесть. На самом деле я хотела намекнуть, что потом у нас не будет на это времени. Преподаватель встала: «Урок окончен!» и вышла. Понятно, что она была оскорблена. Но весь курс меня благодарил – есть-то хотела не только я: «Ты сумасшедшая! Но спасибо огромное – выручила!» Конечно, потом я перед преподавателем извинилась.

– Вы кажетесь абсолютным экстравертом, но так скупо говорите о личной жизни…

– Это правда. Я не пускаю журналистов к себе домой, не веду активную деятельность в социальных сетях, не занимаюсь самопиаром.

– Вы по-прежнему близки с сестрой?

– К счастью, да! Это она дала мне имя. Мама хотела назвать меня Мариной, но сестра посмотрела на меня и произнесла: «Иришка». Кстати, никто в семье не называет меня Ира. Если я слышу такое обращение, это значит, что произошло что-то не очень хорошее или на меня обиделись!

– А вы как ощущали себя в детстве?

– Я была маленькой в этом мире. И дело не в моем небольшом росте и худобе – это такое мироощущение, которое частично сохранилось до сих пор. Помню, что на легкую атлетику, в театральные и вокальные кружки добиралась сама. Мне нравилось самостоятельно идти по жизни, хотя я очень ценю семью. Недавно поймала себя на мысли, посещавшей меня в детстве: «А как повели бы себя окружающие, если бы я умерла?» Получается, что мы не взрослеем. Мы просто большие дети, у которых рождаются свои дети.

– Откуда такие грустные мысли?

– Может, от недостатка внимания? Хотя о чем я... Наша семья жила в общежитии, поэтому меня с детства окружало много людей. У меня хорошая семья, куча родственников, так что я росла в любви и гармонии. Не могу сказать, что мы жили в бедности, но я знаю цену вещам.

– Наверное, дорожили своими игрушками?

– Да, потому что шила их сама. Записалась в кружок мягкой игрушки, ткань брала у бабушки, которая работала портнихой. До четырнадцати лет всем на день рождения я шила игрушки и тапочки. Все эти подарки до сих пор хранятся на даче. В девять лет я мечтала о кукле Барби, которая была большой редкостью. Помню, как меня вместе с другими чернобыльскими детьми отправили укреплять здоровье в Германию. Семья, в доме которой мы жили, подарила мне Барби. Вы не представляете, какое это было счастье! В магазине игрушек я попросила оставить меня там хотя бы на десять минут. Там была куча кукол, масса одежды, домиков, посуды, все это еще и в розовом цвете. Рай! В детстве меня не баловали, но это неплохо. Моя племянница получает все, что захочет, но теперь я стала ее ограничивать. Им не о чем мечтать.

– Что вас поразило в Нью-Йорке?

– Честно говоря, город меня особо не поразил. Единственное, что впечатлило, – это Центральный парк. Чтобы прочувствовать атмосферу города, решила попробовать американскую еду. Гамбургеры я не ем, поэтому тогда меня привели в суши-бар. Я спец по этому блюду. Так вот, разница кардинальная! Однажды я зашла в «Макдоналдс» купить кофейный коктейль. Как там грязно! У нас все просто супер в этом плане. Еще меня поразило то, что в Америке – с ее огромной модельной индустрией, недорогими вещами и обилием распродаж – люди одеваются ужасно. Я решила пройтись по магазинам и обновить гардероб. Под конец у меня все плыло перед глазами. Я купила платье, и когда шла в нем по улице, слышала вслед: «Perfect! Pretty! Waw!» В магазине меряю что-то, проходят мимо люди – куча комплиментов, но сами ничего не примеряют! Видимо, проблема со вкусом. Помню, в «Тиффани» за мной ходила китаянка и выспрашивала, что за аромат у меня. Их дресс-код – шорты умопомрачительного цвета и огромная вытянутая майка. Удобство – вот главный приоритет американцев.– Они просто не хотят уделять этому время.– Безусловно. Но в Америке я воплотила свою детскую мечту. Обожаю фильм «Завтрак у Тиффани». Я отправилась туда позавтракать и сделать гравировку. Думала, что они работают всю ночь, как в фильме. Оказалось, что открываются они в десять утра. Завтрака не получилось, зато сложился день. Там шесть этажей, поэтому просто так не уйдешь! Я присмотрела и очки, и кружку, и кое-что еще. Вещи иногда приносят наслаждение, особенно женщинам. Я даже смирилась с тем, что на мне поставили штамп шопоголика.

– Это правда?

– Рассказываю, как это произошло. Звонят журналисты: «Мы делаем опрос среди артистов. Где вы собираетесь отдыхать?» Я толком не поняла, кто звонит и зачем, поскольку пересаживалась с одного самолета на другой, а потом на третий. «Пока не знаю, но обязательно в жаркой стране».– «А может, вы что-то приобрели?» – «У меня нет времени ходить по магазинам. Если я покупаю, то сразу много». В итоге выходит статья: «Ирина Медведева разводится и, дабы уйти от депрессии, уезжает в жаркую страну и скупает все, что видит».

–Развенчаем миф?

– Хорошо. Отвечаю всем: я люблю красивую одежду, мне нравится хорошо выглядеть, но не делаю из этого культа. Не выкладываю в Instagram свои фото и не советуюсь с публикой, что мне надеть. На походы по магазинам в Москве у меня нет времени. И потом, в Москве найти что-то свое крайне проблематично. Зато я познакомилась с русскими дизайнерами. Вещи сидят потрясающе, правда, качество ткани оставляет желать лучшего. Одеваться в брендовых магазинах опасно: всегда есть шанс, что в таком же наряде придет кто-то еще. Хочу похвастаться: у меня большое количество вечерних платьев.

– С одеждой разобрались. Знаю, что ты собираешь ангелочков. Большая коллекция?

– Есть у меня такая страсть. Раньше я собирала фарфоровые статуэтки женщин в длинных платьях. Главное для меня – выражение их лица, поза, некая история. А вот с ангелочками даже не помню, как все завертелось. Но все знают о моем увлечении и везут их отовсюду. Лена Терновая подарила ангелочка, который сделан в монастыре без единого гвоздя. На блошином рынке в Германии мой администратор приобрел однажды целый мешок елочных игрушек 20-х годов.

– Вам с Андреем Носковым надо объединиться: он страстный коллекционер елочных игрушек.

– А знаете, что в проект «Пола Негри» я попала исключительно благодаря ему? Однажды в кафе окликнула Андрея. Он обернулся и совершенно неожиданно говорит: «Ой, ты же поешь! У нас такой замечательный проект начинается».

– Мюзикл – жанр своеобразный. Бывает, что на спектакле попадаешь в ноты?

– Конечно. Поначалу Гоша Куценко пел так, как ему удобно. Но стал заниматься и достиг больших высот. Поет отлично! У меня другая проблема – узлы.

– Что это?

– Мозоли на связках. Ночью съемки, днем репетиции или гастроли... Голос работал без отдыха. А потом еще простыла. Делаешь посыл на тысячный зал и слезаешь с дыхания, поскольку больно говорить и глотать. Начинаешь работать на верхнем регистре, и связки напрягаются еще больше. Вот такие специфические моменты. Врачи сказали, что необходимо все это вырезать, но я не могу себе позволить замолчать на целый месяц. Так что по утрам я хриплю.

– Это чревато?

– Безусловно. Так можно потерять голос. Нужно заботиться о своем организме, давать ему отдых.

– В свое время ты переехала в Москву. Это твой город?

– Определенно.

– Он ломает человека?

– Любой город может сломать, но Москва особенно жестока. Периодически появляется соблазн кого-то подсидеть, через кого-то переступить, «убить» во имя цели.

– А через тебя переступали?

– Конечно! Это очень больно. Сложнее всего в начале карьеры и когда чего-то уже достиг. Популярность имеет свои плюсы, но лишает свободы: нельзя выйти ненакрашенной на улицу, отказать людям во внимании. Или еще: на пляже лежишь, и тебя щелк-щелк. А ты в это время закатала купальник, там складочка лишняя или еще что-нибудь. Но я не жалуюсь. В начале пути мы все к этому стремились. Иное дело, что для меня это не главное, я всегда хотела заниматься только профессией. И в Москву приехала не из-за кино. Мечтала найти свой дом – театр.

– Неужели у тебя нет амбиций?

– Ну что ты, я же Лев! Но во имя собственных амбиций не стану рвать своего партнера на части. Я с людьми дружу, а не борюсь за роли.

– Помнишь обиды?

– Помню как опыт. Если вам однажды качели в голову заедут, вы ведь будете осторожны? Вот мне дали так, что голову чуть не расшибли. Но меня это не сломало.

– А депрессии бывают?

– Я знаю, что это. Но когда есть работа, движение вперед, нет времени впадать в депрессию. Иное дело, что на работе возможны конфликтные ситуации, которые отнимают энергию, силы. Но это неизбежно.

– Есть подруга, которой можно поплакаться?

– Теперь есть. Раньше я не могла обсуждать с подругами, к примеру, откровенные темы. Просто не могла, и все! Но у меня появился человек, с которым я могу говорить обо всем.

– Говорят, не бывает дружбы между актрисами…

– Скажу так: друг познается не только в беде. В Москве он познается и в радости. Не каждый может искренне порадоваться за тебя. Вот посочувствовать, пожалеть – это пожалуйста! Но чужой успех, чужое счастье не прощаются.

«ВокругТВ» (vokrugTV.ru)

ФОТАФАКТ

Беларускія матывы на Тыдні высокай моды ў Парыжы

А ўсё таму, што дызайнеры новай калекцыі Valentino натхняліся любоўю і творчасцю Марка Шагала. У выніку атрымаліся выразныя вобразы з ільнянымі сарафанамі і доўгімі сарочкамі, багата ўпрыгожанымі вышытымі ўручную арнаментам і кветкамі.

ФУТБОЛ

Глеб близок к переходу в «Генчлербирлиги»

Турецкий клуб «Генчлербирлиги» рассчитывает подписать контракт с белорусским полузащитником Александром Глебом.

Сообщается, что полузащитник уже прибыл на переговоры с руководством клуба.

Напомним, ранее сообщалось о том, что белорус ранее расторг контракт с «Коньяспором».

«Минск» подписал контракт с тренером по психофизической подготовке

Тренерский штаб «Минска» пополнился тренером по психофизической подготовке Дмитрием Колташевым.

Дмитрий Колташев был приглашен из Чехии, где он работал на протяжении последних 10 лет с футбольными командами этой страны. Перед приездом в Минск специалист работал с футболистами из клуба «Теплице», выступающим в чемпионате Чехии.

Что будет с «Гомелем»?

Новый голкипер «Минска» Андрей Климович рассказал о причинах своего ухода из футбольного клуба «Гомель».

– Вы расстались с «Гомелем» – и тут же заключили контракт с «Минском». Как все было?

– «Минск» проявлял ко мне интерес еще несколько недель назад. Но «Гомель» расставаться со мной не собирался – если только за деньги. Да и у меня таких планов изначально тоже не было. А потом выяснилось, что «Гомель» не сможет платить прежнюю зарплату. Было сказано: если вы против – уходите. Непонятно только, почему раньше нельзя было это сказать.

– Но другие опытные игроки покинули «Гомель» раньше.

– Просто у них закончились контракты, а у меня он был дей-

ствующий – до конца сезона. Но вышло так, что пришлось его расторгнуть.

– Вы теперь, выходит, вернулись домой?

– Да, я родом из Минска.

– Что будет с «Гомелем»?

– Трудно сказать... Состав омолаживается. Ну а что делать? Иногда такое случается. А судьба «Гомеля» мне, конечно, небезразлична. Особенно памятны местные болельщики, красивый город и классный стадион.

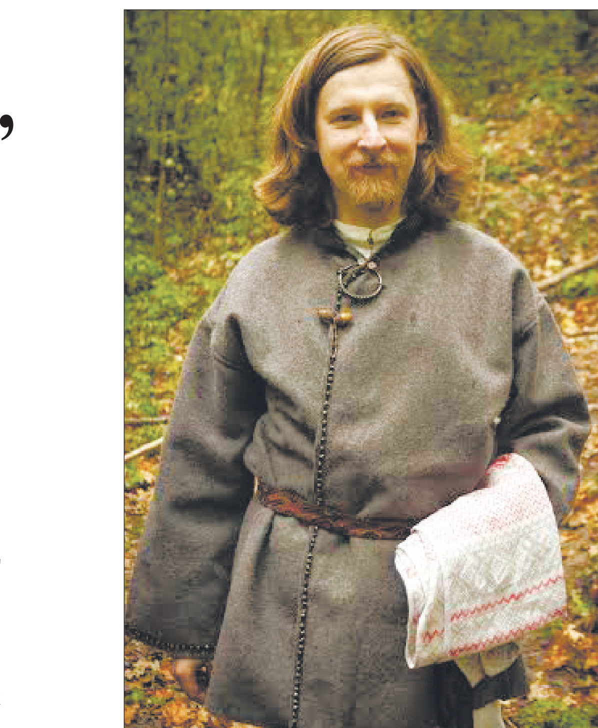
ДВА ПОГЛЯДЫ

Вышыванкі

У чым прычыны моды на вышыванкі, якія ўпрыгожылі кашулі многіх дзяржчыноўнікаў і прадстаўнікоў апазіцыі? Пра гэта нам распавялі палітолаг і філосаф ***Аляксей Дзермант****, які каардынуе праект "Цытадэль" і сцвярджае, што мода на вышыванкі – гэта ўсяго толькі адказ на ўкраінскія падзеі, і кіраўнік аддзела маркетынгу імпарцёра Volkswagen у Беларусі ІП «Атлант-М Фарцойгхандэль»* ***Аляксандр Дземідовіч****, які ездзіць на "вышываным" аўтамабілі.*

Аляксей ДЗЕРМАНТ: «Каб быць беларусам, не абавязкова насіць «касцюм беларуса»

– Ці можна адрадзіць самасвядомасць беларусаў з дапамогай напаўзабытай нацыянальнай сімволікі?

– Толькі з дапамогай старажытных арнаментаў і вышыванак – дакладна не. Яны могуць быць элементам нацыянальнага самавыяўлення, але не адзіным яго зместам. Архаіка не заўсёды дарэчная, сучаснасць вымагае прыстасавання архаікі да новых форм, але пры гэтым варта памятаць, што архаіка не заменіць нам будучыні.

– Пераход нацыянальнага ўзору з дзяржаўнага сцяга на кашулі беларускіх апазіцыянераў – сведчанне ўзнікнення нейкай адзінай мэты ў двух бакоў, якія фактычна знаходзяцца ў канфрантацыі?

– Я так не мяркую. Калі звярнуцца да выказванняў шэрагу апазіцыянераў, якія намагаюцца зарабіць сабе на вышыванках сімвалічны і палітычны капітал, то іх мэты хутчэй пярэчаць тым, якія ставіць перад сабой дзяржава, больш за тое, некаторыя дзеячы ўвогуле сцвярджаюць, што вышыванка – гэта сімвал супраціву, у тым ліку і цяперашняй уладзе. Але гучыць гэта сапраўды кур'ёзна, бо доўгі час апазіцыя і яе культурныя менеджары намагаліся культываваць "шляхецкі" стыль, вобразнасць ВКЛ і Рэчы Паспалітай, а тут раптам звярнуліся да сялянскіх строяў, прычым гэтыя строі ў якасці элементу нацыянальнай адметнасці сталі выкарыстоўваць бальшавікі. У сімволіцы і візуальным шэрагу часоў БССР арнаментаў, народных строяў і іх стылізацый было вельмі шмат. Таму ў гэтым сэнсе апазіцыянеры прызналі сваю няздатнасць стварыць нейкі іншы нацыянальны канон і ўзялі тое, што раней адмаўлялі.

– Адзначыўшы, што вышыванка стала папулярнай ў сувязі з украінскімі падзеямі, вы заявілі: мэта чарговай спробы барацьбы з рэжымам усходняга суседа не будзе дасягнута. Чаму?

– Таму што дзяржава вельмі лёгка можа пераняць гэтыя рэчы і нейтралізаваць той палітычны пасыл, які ўкладваецца апазіцыйнымі коламі. Дзяржава ўжо пачала гэта рабіць, і яна мае для гэтага больш магчымасцяў і нават правоў як пераемніца БССР. А наконт адасаблення ад Расіі – у гэтым сэнсе вышыванка можа быць выкарыстана толькі досыць абмежавай групай прадстаўнікоў гарадской субкультуры, але не стане масавай з'явай, пашыранай ва ўсіх сферах беларускага грамадства.

– Адкуль у вас упэўненасць наконт уплыву на нацыянальную самасвядомасць беларусаў менавіта ўкраінскіх падзей?

– Па-першае, стылізацыі-прынты, якія імітуюць вышываны арнамент на майках, з'явіліся ва Украіне нашмат раней. Многія менеджары-вышываншчыкі арыентуюцца менавіта на Украіну ў сэнсе мэт і спосабаў нацыятварэння, таму гэта проста перайманне таго, што рабілі і робяць украінцы. Але не думаю, што на беларускую нацыянальную самасвядомасць гэта мае нейкі заўважны ўплыў. Уплыў абмежаваны ўсё той жа гарадской субкультурай, якая жыве сваім жыццём, вельмі далёкім ад жыцця ўсёй нацыі. Таксама заўважу: каб быць беларусам, не абавязкова насіць "касцюм беларуса".

– Крытыкі вышыванначнай ідэі, сярод якіх апынуўся і пісьменнік Альгерд Бахарэвіч, кажуць пра яе "калгаснасць". Вы таксама мяркуеце, што хадзіць у тканай кашулі – сорамна і бессэнсоўна і настаў час стаць еўрапейцамі?

– У падобных выказваннях прабіваецца нейкі ўласны комплекс непаўнавартасці перад уяўнай "вышэйшасцю" Еўропы, гэткая самазнішчальная недаеўрапейскасць. Калі мы лічым вышыванкі "калгаснасцю", таму і баварцы з аўстрыйцамі, нарвежцы з фінамі – народы, у якіх ёсць практыка апранацца ў народныя строі на традыцыйныя або нацыянальныя святы, таксама з'яўляюцца "калгаснікамі". Калі і беларусы трапляюць у іх кампанію, не бачу нічога заганнага.

– Вы прапанавалі замяніць нацыянальны код на больш матэрыяльныя рэчы, напрыклад, парад ваеннай тэхнікі. С-300 на шасі прымусіць адчуць сябе беларусамі?

– Я казаў, што ваенная тэхніка, прадукты прамысловай вытворчасці могуць мець не менш, а можа, і больш важнае значэнне для нацыянальнай суб'ектнасці, чым вышыванкі. Карэя стала сусветна вядомай, уплывовай не праз іх нацыянальныя строі, а праз карпарацыю Samsung. Нядаўна мне распавялі гісторыю пра тое, што ў некаторых арабскіх краінах людзі ведаюць Беларусь таксама праз брэнд – грузавік МАЗ-543, які выкарыстоўваўся для перавозак ракетнага комплексу «Скад». Разумееце цяпер, што не толькі праз вышыванку можна нацыянальна самасцвярджацца.

– Як вы ставіцеся да вышыванак на танцпляцоўках начных клубаў, а таксама набівак з "рунамі" на целе мадэляў і падлеткаў?

– Для мяне арнамент, народны строй – рэчы амаль сакральныя, таму мне не дужа падабаецца іх выкарыстанне ў вульгарных, прафанізаваных формах. Гэтыя рэчы – больш сямейныя, родавыя, і калі яны ператвараюцца ў перамолаты мас-культурай тавар, то асабіста для мяне яны губляюць свой сэнс, і я не бачу розніцы ў тым, што будуць насіць танцоўшчыцы – вышыванкі, кімано ці бікіні. Людзі, якія наносяць арнаменты на сваю скуру, часта проста не ведаюць іх сэнсу і значэння. Асабістая справа, вядома, але часам смешна бачыць на мажных хлопцах знакі з жаночых падолаў.

– Калі вы іранізуеце наконт вышыванкі, то ці можаце прапанаваць іншыя сімвалы Беларусі?

– Няма ніякай іроніі, наадварот, у мяне стаўленне да гэтага звышсур'ёзнае, таму я кажу хутчэй пра разуменне дарэчнасці, пра густ, пра меру. Арнамент і так з'яўляецца сімвалам Беларусі, але адной толькі вышыванкай нацыянальны код, сэнс нацыянальнай ідэі абмежавацца не можа. Для мяне гэты сэнс – у сваім вобразе будучыні, у тым, што можа несці вядомасць і славу нашай краіне ў глабальным кантэксце, у тым, што развівае нас і робіць канкурэнтаздольнымі ў параўнанні з іншымі народамі.

– А ў вас, дарэчы, ёсць адзенне з вышыванкай? Ці ведаеце, што менавіта азначаюць "беларускія руны" на ёй?

– У мяне ёсць строй, я ведаю, што азначаюць знакі арнаменту на ім. Надзяваю яго на традыцыйныя святы. Але беларусам я застаюся нават тады, калі апранаю звычайны касцюм.

Аляксандр ДЗЕМІДОВІЧ: "Чырвона-зялёная безгустоўшчына выклікае шкадаванне"

– Які сэнс укладвае ў стары нацыянальны ўзор уладальнік першага, і, магчыма, адзінага "вышыванага" аўтамабіля ў Беларусі?

– Мой Volkswagen Golf – не адзіны і не першы. Калі я не памыляюся, у Гродне жыве хлопец, які абклеіў свой аўтамабіль яшчэ да агульнага захаплення вышыванкай. Для мяне гэта ў першую чаргу абярэг – менавіта такі сэнс нашы продкі ўкладвалі ў гэты арнамент.

– Кажучы пра вышыванку, філосаф Аляксей Дзермант заявіў: суграмадзяне захапіліся ёю пасля падзей на Майдане. Топ-менеджар буйной кампаніі, упрыгожыўшы лазню загараднага дома даматканымі ручнікамі, перакананы: нацыянальны ўзор, беларуская мова і адчуванне сябе менавіта беларусамі былі з намі заўсёды. З кім згаджацца?

– Беларусы сталі павальна захапляцца вышыванкай пасля Майдана. Прычын некалькі. Галоўная – своеасаблівая форма пратэсту супраць расійскага шавінізму. Беларусы культурна намякаюць: Беларусь – не Расія, а беларусы – нацыя са сваімі традыцыямі, якую варта паважаць.

– Некаторы час апазіцыя выкарыстоўвала сімвалы ВКЛ і Рэчы Паспалітай, якія падкрэсліваюць шляхецкае паходжанне. Нечаканае з'яўленне на кашулях яе лідараў дэталяў сялянскага адзення кажа пра тое, што ўлады ўдалося пераканаць: нацыя адраджаецца з сялян, а не паноў?

– На мой погляд, апазіцыя заходзіла не з таго боку. Пытанне іншае: ёсць нацыянальная ідэя ці няма? Ёсць слаўнае мінулае: Каліноўскі, Касцюшка, Скарына, Багдановіч, Сапегі, Радзівілы... Але сёння ад мінулага хто-ніхто спрабуе адхрысціцца, ствараючы ілюзію, што гісторыя Беларусі пачынаецца з Вялікай Айчыннай вайны. Шматлікія спробы апазіцыі аб'яднаць нацыю абярнуліся правалам, але на хвалі расійска-ўкраінскага канфлікту адкрылася другое дыханне цікавасці да сваіх вытокаў. Міжвольнае, некантралюемае, таму і атрымала такое распаўсюджванне.

– Ці не стане набіўка-вышыванка першым крокам да адчування сябе беларусам?

– Набіўка, майкі з вышыванкамі, торбачка з нацыянальным узорам, рэкорднае наведванне Мірскага і Нясвіжскага замкаў – знешнія праявы трэнду, які без унутранай трансфармацыі страціць актуальнасць. Сёння пытанне самасвядомасці хвалюе далёка не ўсіх. Ці захочуць беларусы пайсці далей у адчуванні сябе беларусамі, шмат у чым залежыць ад развіцця канфлікту ва Украіне і таго, ці зможа Расія выйсці з яго больш-менш прыстойна.

– Камерцыялізацыя часткі беларускага сцяга – гэта нармальна?

– У любой краіне на нацыянальнай атрыбутыцы робяць мільёны, усё залежыць ад ступені камерцыялізацыі і густу. Да нядаўніх часоў у дзяржавы гэта атрымлівалася дрэнна. Чырвона-зялёная безгустоўшчына, якая пазапаўняла дзяржаўныя ўнівермагі, выклікае шкадаванне. А прапанова нацыянальнага ўзору прыватнікам была цікавай і запатрабаванай.

– Часам складаецца ўражанне, што жыхары Беларусі не разбіраюцца, які сэнс нясуць «беларускія руны» на іх вопратцы. Вы вось, да прыкладу, можаце сказаць, што азначае ўзор, нанесены на ваш аўтамабіль?

– Ён узяты з кнігі па гісторыі беларускага арнаменту. Патэрн азначае дабрабыт. Ручнікі з такім малюнкам гаспадыні даставалі з шафы на свята заканчэння ўборкі ўраджаю.

– Што адказаць пісьменніку Альгерду Бахарэвічу, які заявіў: вышыванкі патрэбны нашым людзям для дэманстрацыі нацыянальнай ідэі, за якой насамрэч нічога няма?

– Гэта так. За паказухай ідзе message: «Я беларус і ганаруся гэтым». Пытанне напаўнення ўнутранага зместу пакуль застаецца справай кожнага.

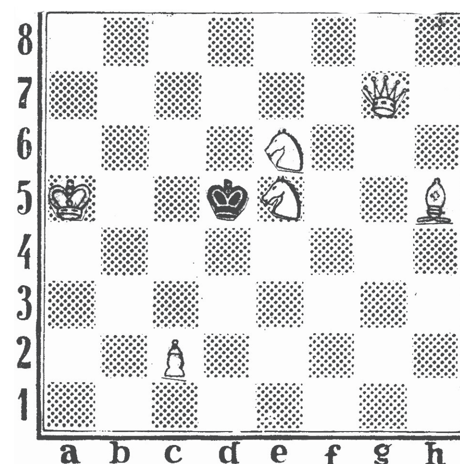
– А як з папрокам наконт «калгаснасці» новай моды? Згодны, што вы – пазёр з вёскі, у якога хапіла грошай на "вышываны" аўтамабіль?

– Так могуць казаць толькі тыя, хто з-за маскі гіпертрафіраванай перавагі ненавідзіць свой народ. Я і не ўтойваю, што я з вёскі, з мястэчка Мір. Дзяды былі моцнымі гаспадарнікамі. Адзін прайшоў усю вайну, загінуў за некалькі дзён да яе заканчэння, другі закладваў лес з князем Святаполк-Мірскім, быў кавалерам войска Пілсудскага, ваяваў, тройчы трапляў у палон і тройчы збягаў. Яму было за што крыўдзіцца на дзяржаву – за тое, што адабралі зямлю, каня, якога, дарэчы, замарылі ў калгасе, за хату, знесеную напярэдадні зімы. Для пазёрства ў мяне няма падстаў. Ёсць разуменне, хто я і хто беларусы ў гэтым свеце.

Алена АНКУДА.

ШАХМАТЫ

Из творчества читателей

Предлагаем вниманию любителей шахмат коллективную двухходовую задачу-миниатюру, которую составили мастер спорта СССР по шахматной композиции Николай Иванович Бельчиков и белорусский поэт и шахматист первого разряда Василий Алексеевич Жукович.

Белые: Крa5, Фg7, Сh5, Кe5, Кe6, п. c2 (6).

Черные: Крd5 (1).

Мат в 2 хода.

Свои ответы на задачу присылайте по адресу: **220034 Минск, ул.Энгельса, 34а, редакция газеты «Народная Воля», «Шахматы».**

Чемпионы – Кирилл Ступак и Ланита Стецко

В Минске финишировали турниры высшей лиги чемпионатов Беларуси по шахматам 2015 года среди мужчин и женщин. В мужском турнире борьбу за чемпионский титул вели 12 спортсменов. Борьба была чрезвычайно напряженной, исход соперничества определился лишь после заключительного тура. В результате золотую медаль выиграл 24-летний минский гроссмейстер Кирилл Ступак, набравший 7,5 очка из 10 возможных. Такой же итог у занявшего второе место гроссмейстера Алексея Александрова, но он уступил сопернику по дополнительным показателям. Бронзовую награду выиграл рейтинг-фаворит гроссмейстер Сергей Жигалко – 7 очков, единственный из участников, проведший турнир без поражений. По 5,5 очка в активе гроссмейстеров Андрея Жигалко (Минск), Никиты Майорова (Витебск) и кандидата в мастера Павла Смолича (Минск), разделивших 4–6-е места. Особо следует отметить успех 24-летнего минчанина Смолича, выполнившего норму международного мастера. Успешно выступила и гроссмейстер Анастасия Зезюлькина, набравшая 4,5 очка и занявшая седьмое место.

В женском чемпионате нелегкая победа досталась рейтинг-фавориту, международному мастеру Ланите Стецко (Минск) – 7 очков из 9 возможных. Серьезную конкуренцию чемпионке оказала 12-летняя могилевчанка, бронзовый призер чемпионата мира среди девушек Ольга Баделько, нанесшая единственное в турнире поражение чемпионке. В итоге Баделько заняла второе место с 6,5 очками. Бронзовую медаль выиграла кандидат в мастера Екатерина Богдан (Минск) – 6 очков. Но пол-очка меньше у мастера спорта Татьяны Рево (Минск). В первую шестерку вошли также мастера спорта Мария Колядич – 5 очков и Мария Невеселая – 4 очка.

ПОЛЕЗНЫЕ СОВЕТЫ

Губка для цветочных горшков

Если вы решили пересадить комнатные растения, то обязательно примените следующую маленькую, но эффективную хитрость. На днище горшка поместите обычную увлажненную губку. Далее в горшок насыпьте земли и можете приступить к посадке цветов. Такой «дренаж» позволит продлить время пребывания влаги в земле. Плюс к этому – будет исключена возможность заливания поддона, если вы случайно перестараетесь с поливом.

Убираем винные пятна

На ковре появилось винное красное пятно? Не стоит паниковать! Не дожидаясь высыхания пятна, налейте на него в небольшом количестве белое вино, при помощи губки затрите это место. Затем смочите губку в холодной воде и замойте проблемное место. Далее на пятно посыпьте соль, подождите около десяти минут, пока соль не впитает влагу. Останется пропылесосить ковер.

Сахар – золоту

Золотые вещи по истечении некоторого времени утрачивают блеск. Но всегда им можно вернуть прежний вид. Наберите в стакан воды, в нее добавьте две чайные ложки сахара, дайте отстояться раствору около двух часов. Возьмите золотую вещь и поместите ее сахарный раствор. Затем изделие необходимо вытащить и промыть теплой водой.

Карандаш для молнии

Ваша железная молния не застегивается, в частности заело собачку? Нет проблем! Это дело поправимое! Нужно взять обычный карандаш и провести его грифелем по поверхности зубчиков молнии. Повторить данную процедуру пару раз!

Серебро не потемнеет

Вас одолевает страх, который связан с возможным потемнением ваших серебряных украшений в процессе хранения? Тогда вы беспокоитесь зря, так как этот вопрос решаем. Хранить серебро необходимо в полиэтиленовом пакете, из которого заранее потребуется выпустить воздух и завязать его. Каждый пакетик нужно завернуть в обычную пищевую фольгу.

Лак для каблуков

На каблучках туфель или сапожек появились царапины? Это можно исправить с помощью обычного лака для ногтей. Хорошенько очистите поверхность каблуков, отполируйте ее тряпочкой. Нанесите на поврежденные места лак в цвет каблука.

Адрас рэдакцыі:
220030, Мінск, вул. Энгельса, 34а.
Прыёмная:
тэл. (017) 3286871.
Тэл./факс рэкламнага аддзела: (017) 3286609, 3286906
nvonlineinfo@gmail.com
http://www.nv-online.info

9 772071 964000 15009

Падпісныя індэксы: **63222 – для індывідуальных падпісчыкаў,**
632222 – для прадпрыемстваў і арганізацый.

Заснавальнік і галоўны рэдактар Іосіф Паўлавіч СЯРЭДЗІЧ

У сувязі з адсутнасцю магчымасці рэдакцыя матэрыялы не рэцэнзуе і не вяртае, права ўступлення ў перапіску пакідае за сабой. За інфармацыю, размешчаную ў рэкламных аб'явах, рэдакцыя не адказвае. Могуць друкавацца матэрыялы, у якіх пазіцыя аўтараў не падзяляецца газетай. Пасведчанне аб дзяржаўнай рэгістрацыі сродку масавай інфармацыі №947 ад 6 студзеня 2010 г. выдадзена Міністэрствам інфармацыі Рэспублікі Беларусь (пасведчанне аб дзяржаўнай рэгістрацыі №224 ад 6 сакавіка 2000 г.). Надрукавана ў друкарні дзяржаўнага прадпрыемства «Выдавецтва «Беларускі Дом друку». ЛП №02330/106 ад 30.04.2004. Мінск, пр. Незалежнасці, 79. Падпісана ў друк 02.02.2015 у 17.00. Аб'ём 4 друк. аркушы. Тыраж 26 030 экз. Заказ №510.